

ଚଘର ଚଘର ବରଷେ ପାଣି

କାନନ ମିଶ୍ର

କୁସୁରୁ କୁସୁରୁ

ବରଷେ ପାଣି

କାନନ ମିଶ୍ର

ବହିଘର

ସିନେମା ବଜାର, ବାଲେଶ୍ଵର-୭୫୭୦୦୩

ତୁପୁରୁ ତୁପୁରୁ ବରଷେ ପାଣି

(ଶିଶୁ - କବିତା)

କାନନ ମିଶ୍ର

ପ୍ରକାଶକ : ଅଭୟ କୁମାର ଦାସ, ବହିଘର,

ସିନେମା ବଜାର, ବାଲେଶ୍ଵର-୭୫୬୦୦୩,

ଫୋନ୍ : ୩୬୪୬୮୮

ପ୍ରଚ୍ଛଦ ଓ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧରଣ : କେଶୁ ଦାସ

ମୁଦ୍ରଣ : ପୃଥ୍ଵୀ ପ୍ରିଣ୍ଟର୍ସ, ସିନେମା ବଜାର, ବାଲେଶ୍ଵର,

ଫୋନ୍ :- ୩୬୪୬୮୮

ପ୍ରଥମ ସଂସ୍କରଣ : ୨୦୦୦

ମୂଲ୍ୟ ୧୮ ଟଙ୍କା ମାତ୍ର

TUPURU TUPURU BARASE PANI

(Children's Poems)

By **Kanan Mishra**

Publisher : Abhay Kumar Das, BAHIGHARA,

Cinema Bazar, Baleshwar-756003,

Telephone- 364688

Cover and inner art : Keshu Das

Printed at PRITHVI PRINTERS,

Cinema Bazar, Baleshwar-756003,

Telephone-364688

First Edition 2000

Price Rs. 18/- Only

ISBN - 81 - 87348 - 18 - 6

ବାପାବୋଉଙ୍କୁ
ଗ୍ରନ୍ଥ ସହ

କେଉଁ ପୃଷ୍ଠାରେ କଣ

ବିଷୟ	ପୃଷ୍ଠା	ବିଷୟ	ପୃଷ୍ଠା
ଚକାଚକା ଭଉଁରୀ	୫	ସକାଳ	୩୮
ଲତୁଡକ ଗଲା ସରି	୭	ସଞ୍ଜ ଆସିଗଲେ	୩୯
ପିଠାପଣା	୯	ଏକ ଠାରୁ ଦଶ	୪୦
ପାଣି ପଣା ସର୍ବତ	୧୧	ଜହ୍ନିଫୁଲ ଠୋଠା	୪୨
ପନିପରିବା	୧୩	ଫୁଲ ବଉଳ ବେଣୀ	୪୩
ବାହାରିଲେ ବାପା ବଜାର	୧୫	ଏଇ ଆମ ପରିବାର	୪୫
ମୁଁ କିଏ	୧୭	ଚାରୋଟି ସ୍ୱାଦ	୪୭
ଆ'ଜହ୍ନ ମାମୁ	୧୯	କୁଣିଆ	୪୮
ଖେଳ	୨୧	ସୋନୁର ନାଁ	୫୦
ଠୁକୁଠୁକୁ ସୋନୁ ଚାଲେ	୨୩	ଆସିଗଲା ଖରାଦିନ	୫୨
କାଚନା ଗଛର ଡାଳ	୨୫	ଉଡ଼ିଗଲେ ଗେଣ୍ଡାଳିଆ	୫୩
ତାମରା କାଉ	୨୭	ସୁଆଗ ପୁରର ସାଆନ୍ତ ଅଜା	୫୫
ହେଇଥାନ୍ତି ଯଦି	୨୯	ପବନ	୫୭
ଇଟିକିଲି ମିଟିକିଲି	: ୩୦	ବହି	୫୮
ଭଲପିଲା	୩୨	କାହାଣୀ	୫୯
କ ଖ ଗ ଘ	୩୩	ଶୀତରତ୍ନ	୬୦
ଫଳମୂଳ	୩୪	କୁନି ଭଉଣୀ	୬୧
କାହାକୁ କିଏ	୩୫	ନୂଆ ବରଷ	୬୨
ଫୁଲ କଢ଼ି	୩୬	ନାନା ବାୟା ଗୀତ	୬୩
ସ୍ୱରବର୍ଣ୍ଣ	୩୭	ଚୁପୁରୁ ଚୁପୁରୁ ବରଷେ ପାଣି	୬୪

ଚକା ଚକା ଭଉଁରୀ

ଚକା ଚକା ଭଉଁରୀ

ମାମୁଁ ଘର ଚଉଁରୀ

ମାଙ୍କୁ ଗୋରା ତକ ତକ

ନାଆଁ ତାଙ୍କ ଗଉରୀ ।

ମାଙ୍କୁ ମତେ ମାଜଲେ

କ୍ଷୀର ଭାତ ଖୋଇଲେ

ରୁଷିଲାକୁ କୋଳେ ନେଇ

ରୁପକଥା କହିଲେ ।

ମାମୁଁ ଦେହ ସାବନ

ବୟସରେ ବାବନ

ସାଇକେଲ୍ ଛୁଟେ ତାଙ୍କ

ସତେ ଅବା ପବନ ।

ମାଉସୀ ମୋ ଓଲେଇ

କଥା କହେ ଗେହ୍ଲେଇ

ପାଉଁଜି ତା ରୁଣୁଝୁଣୁ

ଯେବେ ସିଏ ଚାଲଇ ।

ତୁମ୍ଭରୁ ତୁମ୍ଭରୁ ବରଷେ ପାଣି : ବାବନ ମିଶ୍ର

୫

ମଉସା ମୋ ଗାୟକ
ଧୂସର ନାୟକ
ମହମହ ମଲ୍ଲୀମାଲେ

ଭାରି ତାଙ୍କ ସଉକ ।

ଅଜା ଆମ ଦାଡ଼ିଆ
ହେଲେ ଭାରି ବଡ଼ିଆ
ତାଙ୍କ ଲାଗି ନିତି ଖଞ୍ଜା

ଗଜାମୁଗ ନଡ଼ିଆ ।

ଆଇ ଭାରି ଭଲ ମୁଁ !
ହାତେ ଦେଇ କଲମ
ନାଆଁରେ ତା' ଖଞ୍ଜିବାକୁ
ଗୀତ କରେ ଜୁଲମ ।

ଚକା ଚକା ଭଉଁରୀ
ମାମୁ ଘର ଚଉଁରୀ
ମାମୁ ଘରେ ଝାମୁସାତ
ବାଜେ ଗଙ୍ଗା ମହୁରୀ ।

ବାନନ ମିଶ୍ର : ଚୁପୁକୁ ଚୁପୁକୁ ବରଷେ ଯାଣି

ଲତୁତକ ଗଲା ସରି

ବୋଉ କରିଥିଲା ଦଶଟି ଲତୁ
 ନେଇଗଲା ଗୋଟେ କାଉ
 ରୋଷେଇ ଘରେ ସେ ରଖିଲା ନେଇ
 ନଅ ରହିଥିଲା ଆଉ ।

ବାବୁଲି କହିଲା ନଦେଲେ ଲତୁ
 ପଢ଼ିବନି ସିଏ ପାଠ
 ଖାଇଲା ଗୋଟିଏ, ନଅରୁ କମି
 ଲତୁ ହୋଇଗଲା ଆଠ ।

ଆଠରୁ କମି ସାତୋଟି ହେଲା
 ଲତୁଟିଏ ନେଇ ଆଇ
 ଯେତେବେଳେ ଗଲେ ଚଉରାମୂଳେ
 ଭୋଗ ଲଗାଇବା ପାଇଁ ।
 ଆଇଲେ କୁଣିଆ ଖାଇଲେ ଗୋଟେ
 ସାତଟା ଗଲା ଯେ କମି
 ଛଅ ଥିଲା ଘରେ ପହଞ୍ଚିଗଲା
 ପଢ଼ିବା ଘରର ମାମି ।

ଚାଖୁ ଚାଖୁ ଗୋଟେ କହିଲା ସିଏ
 ସୁଆଦ ହେଇଛି ଭାରି
 ଛଅରୁ କମି ପାଞ୍ଚଟି ହେଲା
 ଲତୁ ଯାଏ ସରି ସରି ।

ମଙ୍ଗଳା ନାନୀର ମଙ୍ଗଳବାର
 ରଖୁଥିଲା ସିଏ ବ୍ରତ
 ଖାଇଲା ନେଇକି ଗୋଟିଏ ଲତୁ
 ବେଳ ଯେବେ ରତରତ ।

ଚାରୋଟି ଲତୁରୁ ଗୋଟିଏ ନେଇ
 ଜଳଖିଆ କଲେ ବାପା
 ବୋଉ ପାଖେ ଥିଲା ତିନୋଟି ଲତୁ
 ମନେ ମନେ ହେଲି ଖପା ।

ମୋ କଥା କି ବୋଉ ଗଲାଣି ଭୁଲି
 ଦେଉନାହିଁ ଲତୁ ମତେ
 ମନକଥା ଜାଣି ଗୋଟିଏ ଆଣି
 ଧରାଇଦେଲା ମୋ ହାତେ ।

ରହିଥିଲା ଆଉ ଦୁଇଟି ଲତୁ
 ଗୋଟିଏ ଖାଇଲା କିଏ ?
 ବୋଉ ଆଣିଦେଲା ଦୁଆରେ ଯେବେ
 ଦେଖିଲା ଭିକାରୀଟିଏ ।

ଭାଇ ପହଞ୍ଚିଲେ ପୁରୀରୁ ଆସି
 ଶେଷଟିକି ଦେଲେ ଖାଇ
 ବୋଉ କରିଥିଲା ଦଶଟି ଲତୁ
 ବୋଉ ପାଇଁ ଆଉ ନାହିଁ ।

ବାଳନ ମିଶ୍ର : ବୁଝୁ ବୁଝୁ ବରଷେ ପାଣି

ପିଠାପଣା

ପିଠା ଖାଇବାକୁ ମନ କରିଥିଲେ
ବସି ଖାଉଥିବ ଆରିଷା
ଦିନ ଦିନ ଧରି ତାଜା ରହିଥିବ
କେହି ନୁହଁ ତାର ସରିସା ।
ଅଟା ଜଡ଼ଣାରେ କଅଁଳ କଅଁଳ
ଛଣା ହେଉଥିଲେ କାକରା
ମହମହ ବାସ ଚହଟାଇ ଦେଇ
ଦେଉଥାଏ ସିଏ ତାକରା ।

ବିରିଚାଉଳର ଚିକଣ ପିଠୋଉ
ତିଆରଇ ସବୁ ଚକ୍ଚୁଳି
ଦାନ୍ତ ନଥିଲେ ବି କ୍ଷୀରରେ ବୁଡ଼ାଇ
ଆଇ କରୁଥାଏ ପାକୁଳି ।
ଚିତୋଉ ପାଇଁକି ଦରକାର ହୁଏ
ମୋଟାଳିଆ ମାଟି ପଲମ
ନଡ଼ିଆ ରସରେ ବୁଡ଼ାଇ ଖାଇବ
ପିଠାଥିବ ଯେବେ ଗରମ ।

ଗୁଜୁରାତି ବାସ ଛେନାପୂର ମଣ୍ଡା
 ଜୁଡୁବୁଡୁ ଗୁଆ ଘିଅରେ
 ମାଣବସା ଦିନ ଘରେ ଘିରେ ଛଣା
 ଯେତେ ଇଚ୍ଛା ଖାଅ ନିଅରେ ।

ନଡ଼ିଆ କୋରାରେ ଯେତ ଚୁଲ୍‌ଚୁଲ୍
 ପିଠା ନାଆଁ ଛୁଅଁପତର
 ବୁଢ଼ୀମାଆ କରେ କଦବା କେମିତି
 ଯଶ ଅଛି ତା' ହାତର ।

କରିଥିଲା ବୋଉ କାଲି ରାତିବେଳା
 ବହଳିଆ ଦୁଧ ଗଢ଼ା
 ଲୋଡ଼ା କୁନିଭାଇ ହାଣ୍ଡିରୁ ଖାଇକି
 ସବୁତକ କଲା ଅଢ଼ା ।

ଏଣୁରି ପିଠାକୁ ସରାଗ ମୋହର
 ବାଂଘରେ ସିଝଇ କେବଳ
 ଯେତ ପାଇଁ ଭଲ, ତେଲ ଘିଅ ନାହିଁ
 ଦେହକୁ କରାଏ ସବଳ ।

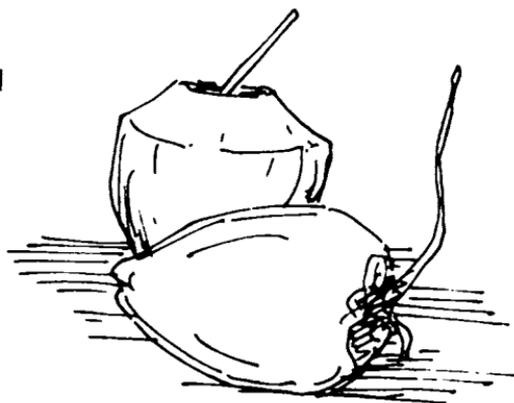
ହଳଦୀ ପତର ପିଠା ବାସୁଥାଏ
 ସତେଅବା କଂଚା ହଳଦୀ
 ଗୋଟା ଅଟକାଳି, ମାଲପୁଆ ପିଠା
 ଖାଇବା ଆସରେ ଜଳଦି ।

ପାଣି ପଣା ସର୍ବତ୍ର

ଧୁଉ ଧୁଉ ଖରାଦିନେ
ଶୋଷ ଭାରି ଲାଗିଲେ
ଶୀତଳ ପାଣିକୁ ଆଣ
ଦିଅ କିଏ ମାଗିଲେ ।

ଗଛ ତୋଳା ତାଜା, ସଜ
ପଇତ୍ରର ପାଣିଟି
ଶରୀରକୁ ହିତକାରୀ
ରଖୁଥାଅ ଜାଣିଟି ।

ତୋରାଣୀ ପାଣିକୁ ଆଣା
କରେ ଦୁଃଖୀ ମୂଲିଆ
ବରଫପାଣିଟି ସୁଖ
ହୋଇଥିଲେ ହାଲିଆ ।
ବେଳପଣା ଉପକାରୀ
ପେଟମରା ରୋଗୀକୁ
ଦହିପାଣି ସର୍ବତ୍ର
ଶୋଭାପାଏ ଭୋଗୀକୁ ।

ହୁଏତ୍ ହୁଏତ୍ ବରଷେ ପାଣି : କାନନ୍ ମିଶ୍ର

୧୧

ଛେନାପାଣି ଶିଶୁ ପିଏ
 ହଜମକୁ ସହଜ
 ଛୁଙ୍କ ଦିଆ କାଞ୍ଜିପାଣି
 ଭାରି ତାର ମଉଜ ।
 ଲେମ୍ବୁପାଣି ଦିଆଯାଏ
 ଦେହ ଥିଲେ ଉଷ୍ଣମ
 ମିଶିରିର ପାଣି ପିଏ
 ଭଉଣୀ ମୋ କୁସୁମ ।

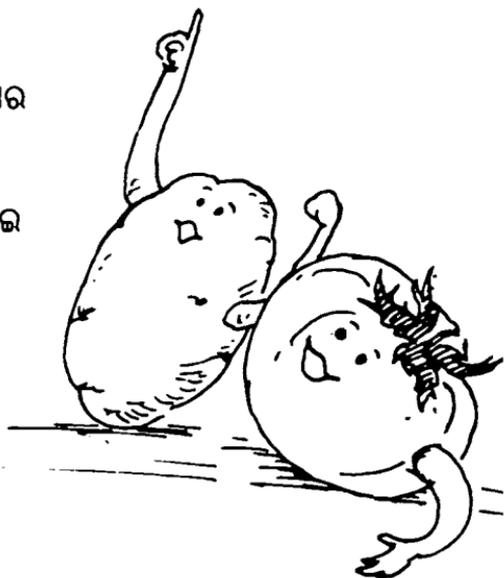
ଚାହାପାଣି କପେ ଲୋଡ଼ା
 ବାପାଙ୍କର ସକାଳୁ
 ଫୁଟାପାଣି ପିଅ ଭାଇ
 କଥା ଅଛି ସେକାଳୁ ।
 ଦାନ୍ତବିନ୍ଧା ଦୂର ହୁଏ
 ଲୁଣପାଣି କୁଳିରେ
 ଚାରୁପାଣି ବୋଉ କରେ
 ନିତି ଥାମ ଅଳିରେ ।

ପଣାପାଣି ସର୍ବତ୍ର
 ଭଳି ଭଳି ରହିଛି
 ପାଣି ପିଅ, ଦେହ ଭଲ
 ବଇଦ ଯେ କହିଛି ।

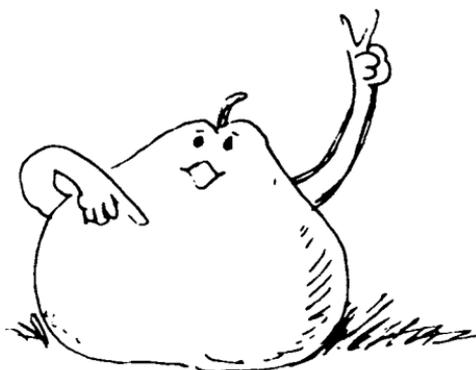
ପନିପରିବା

ନାଲି ଚହଚହ ଡଉଲ ଡଉଲ
ଦେହରେ ଭରିଛି ରସ
ଚମାଚୋ ବୋଲିକି ନାଆଁ ଡାକ ମୋର
ସୁଆଦେ ପୃଥୁବା ବଣ ।
ମାଟି ତଳେ ତଳେ ଗୋଲଗୋଲ ହୋଇ
ଥାଏ ମୁଁ ବାଳୁତକାକୁ
ପରିବା ଭିତରେ ରଜା ବୋଲି ଗଣା
ନାଆଁ ମୋ ବିଲାତିଆକୁ ।

ଉଞ୍ଚ ତାଳେ ବସି ପବନ ସାଥରେ
ଦୋଳି ଖେଳୁଥାଏ ମୁହିଁ
ଲହଲହକା ମୁଁ ଶ୍ୟାମଳ ଦେହ ମୋ
ନାଆଁଟି ସଜନାଛୁଇଁ ।
କମଳାରଙ୍ଗରେ ସଜାଇଛି ଅଙ୍ଗ
ପାଟିକୁ ମଧୁର ଭାରି
ଗାଢ଼ର କଷି ମୁଁ ଭୂଇଁ ତଳେ ବଢ଼େ
ତୁମ ପାଇଁ ହିତକାରୀ ।

ଧୋବ ଫରଫର ମୁହଁଟି ମୋହର
 ପରିଚୟ ଫୁଲକୋବି
 ଖାଇବା ପାଇଁକି ବଡ଼ଠାରୁ ସାନ
 ସଭିଏଁ ହୁଅନ୍ତି ଲୋଭୀ ।
 ମନ ମଉଜରେ ଚାଳରେ ଘୁମାଏ
 ଯିଏ ଦେଖେ କହେ ଲାଉ
 ଚିକଣ ଚାକଣ କଅଁଳ ଚେହେରା
 ସେଇଲାଗି ମୋର ଭାଇ ।

ଭାଡ଼ି ତଳେ ତଳେ ବାରିବଗିଚାରେ
 ଝୁଲେ ମୁହିଁ ହସିହସି
 ରାନ୍ଧିବନି ମତେ, କଥାରେ ଖାଇବ
 ମୁଁ ପରା କାକୁଡ଼ି କଷି ।
 କଖାରୁ, କାଙ୍କଡ଼, କୁହୁରୁ, ଝୁଡ଼ଙ୍ଗ
 ଶାଳଗମ୍ ଥାଇ ଶାଗ
 ରଖିବା ପାଇଁକି ଶରୀର ନିରୋଗ
 ପରିବା ଖାଇବ ଆଗ ।

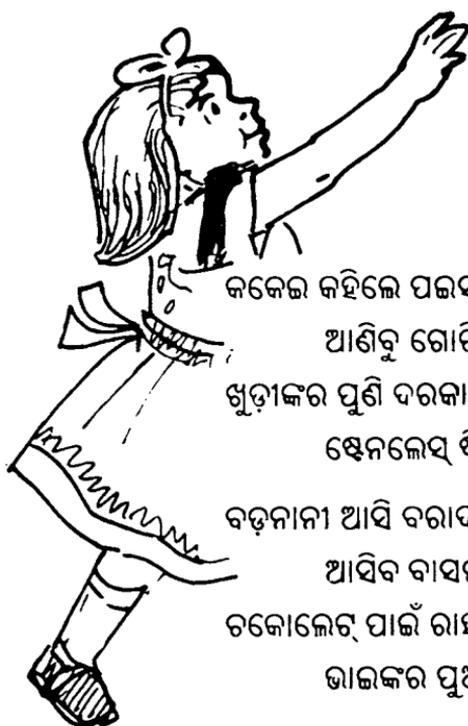
କଳା, ଧଳା ଥାଇ ସବୁଜ ତିନୋଟି
 ରଙ୍ଗରେ ଫଳେ ମୁଁ ଜାଣ
 ମୁଁ ଯେ ବାଇଗଣ ବଇଦ କହଇ
 ବହୁତ ମୋହର ଗୁଣ ।
 ଲକ୍‌ଲକ୍ ଲତା ଗଣ୍ଡିରେ ଫଳେ ମୁଁ
 ପୋଚଳ ମୋହରି ନାଆଁ
 ତରକାରୀ କର, ପୂର ଦେଇ ଭାଇ
 ହାତ ଚାଟି ମୋତେ ଖାଆ ।

ବାନନ ମିଶ୍ର : ବୁଝୁ ବୁଝୁ ବରଷେ ପାଣି

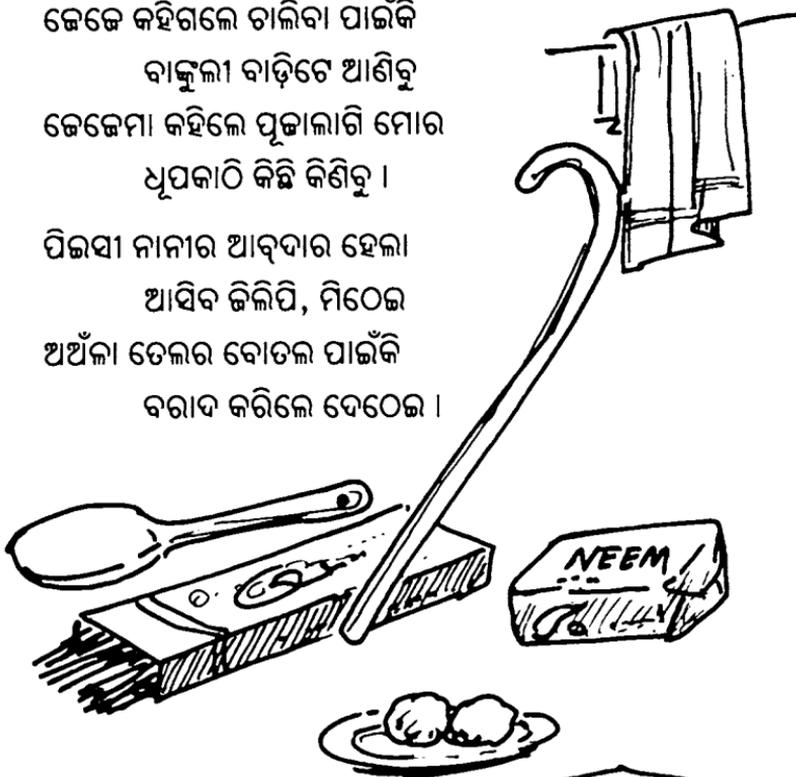
ବାହାରିଲେ ବାପା ବଜାର

ବାହାରିଲେ ବାପା ବଜାର
ମନେ ପଡ଼ିଗଲା ଫୁଟବଲ୍ କଥା
ସବା ସାନଭାଇ ରାଜାର ।
ଭାଇନା କହିଲେ ମୋ ଲାଗି ଆଣିବ
ଆଠ ନମ୍ବରର ଟପଲ୍
ଭାଇଜ କହିଲେ ଭଲ ଦେଖୁକରି
କିଣିବାକୁ ଅଛି ଆପଲ୍ ।

କକେଇ କହିଲେ ପଇସା ବଳିଲେ
ଆଣିବୁ ଗୋଟିଏ ଗାମୁଛା
ଖୁଡ଼ାଙ୍କର ପୁଣି ଦରକାର ହେଲା
ଝେନଲେସ୍ ଷ୍ଟିଲ୍ ଗାମୁଚା ।
ବଡ଼ନାନୀ ଆସି ବରାଦ କରିଲା
ଆସିବ ବାସନା ସାବୁନ୍
ଚକୋଲେଟ୍ ପାଇଁ ରାହା ଧରିନେଲା
ଭାଇଙ୍କର ପୁଅ ବୁବୁନ୍ ।

ଜେଜେ କହିଗଲେ ଚାଲିବା ପାଇଁକି
 ବାଙ୍କୁଳା ବାଡ଼ିଚେ ଆଣିବୁ
 ଜେଜେମା କହିଲେ ପୂଜାଲାଗି ମୋର
 ଧୂପକାଠି କିଛି କିଣିବୁ ।
 ପିଇସା ନାନୀର ଆବଦାର ହେଲା
 ଆସିବ ଜିଲିପି, ମିଠେଇ
 ଅଅଁଳା ତେଲର ବୋତଲ ପାଇଁକି
 ବରାଦ କରିଲେ ଦେଠେଇ ।

ଦଦେଇ କହିଲେ କବିରାଜଠାରୁ
 ଆଣିବୁ ଓଷଧ ପୁଡ଼ିଆ
 ବୋଉ କହେ ମଣ୍ଡା ପିଠା କରିବାକୁ
 ଦରକାର ତା'ର ନଡ଼ିଆ ।

ପଚାରିଲେ ବାପା, “ଫେରିବିକି ଆଜି
 କୁନି ପାଇଁ କିଛି ନଥାଣି ?”
 କହିଲି, “ବାପାମାଁ ! ବହି ଆଣିଦବ
 ଯେଉଁଥିରେ ଭଲ କାହାଣୀ ।”

କ୍ରାନ୍ତ ମିଶ୍ର : ରୁପୁରୁ ରୁପୁରୁ ବରଷେ ପାଣି

ମୁଁ କିଏ ?

ଆଷାଢ଼ ଆସିଲେ

ହୁଏ ମୋ ଆସିବା ବେଳ

ନେଳି ଆକାଶରେ

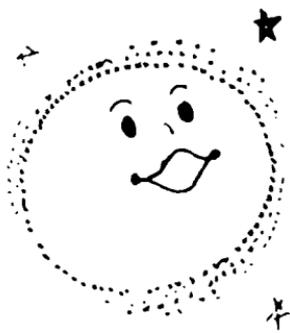
କେତେ ଭଲି ଖେଳି ଖେଳ ।

କେତେବେଳେ ଧଳା

କେତେବେଳେ କଳା କାୟା

ଚିହ୍ନିଲକି ମତେ ?

ମେଘମାଳା ମୋର ନାଆଁ ।

ସଞ୍ଜ ଆସିଗଲେ

ଆକାଶେ ଚମକେ ତାରା

ସଭିଜ ଭିତରେ

ମୁହଁ ଦିଶେ ମୋର ତୋରା ।

ଦେଖିବାକୁ ମତେ

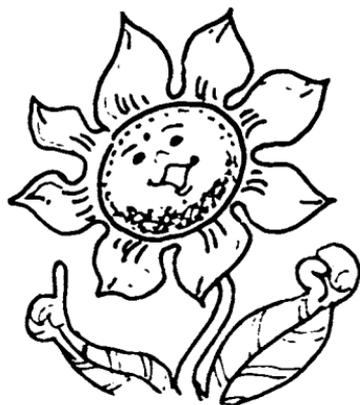
କାହୁଁ ହୁଏ ଛନଛନ

ଜୋଛନା ଡାଳେ ଯେ

ସେଇ ମୁଁ ପୁନେଇଁ ଜହୁଁ ।

ସବୁଜ ଡାଳରେ
 ଝୁଲିଝୁଲି ଖେଳେ ଦୋଳି
 ପୂଜା ଅରବନା
 ପାଇଁ ନେଇଥାଅ ତୋଳି ।

ଗଜରା ହାରରେ
 ଜକମକ ମୋର ଠାଣି
 ସରାଗରେ ତୁମେ
 ଡାକିଥାଅ ଫୁଲରାଣୀ ।

ବରଷକେ ଥରେ
 ଯେବେ ବି ଫଗୁଣ ଥାସେ
 ଶାଖାରେ ଶାଖାରେ
 ଆମର ବଉଳ ବାସେ ।

ପତରେ ଗହଳେ
 ଛପି ଗାଏ କୁହୁ ଗୀତ
 କଳା କୋଇଲି ମୁଁ
 ପିଲାଏ ତୁମର ମିତ ।

କୂଳ ଉଛୁଳାଏ
 ଆସିଲେ ଆସ୍ତାତ୍ ମାସ
 ନୀଳ ଢେଉରେ ମୋ
 ରୂପେଲୀ ମୀନର ବାସ ।

କଳକଳ ସୁରେ
 ରାତି ଦିନ ଯାଏ ବହି
 ଚିହ୍ନିଲକି ମତେ ?
 ନାଆଁ ପରା ମୋର ନଇ ।

ଆ' ଜହ୍ନମାମୁ

ଆ' ଜହ୍ନମାମୁ ସରଗ ଶଶୀ
କହେଇ ହାତରେ ପଥଡ଼ ଖସି ।
ରୂପା ଥାଳିଆରେ ଖେଚେଡ଼ି ଭାତ
ଖାଉନି କହେଇ ପାତିଛି ହାତ ।
ପାପୁଲିରେ ତୁହି ପଡ଼ିଲେ ଖସି
ଖେଚେଡ଼ି ଖାଇବ ଦି ଜଣ ବସି ।

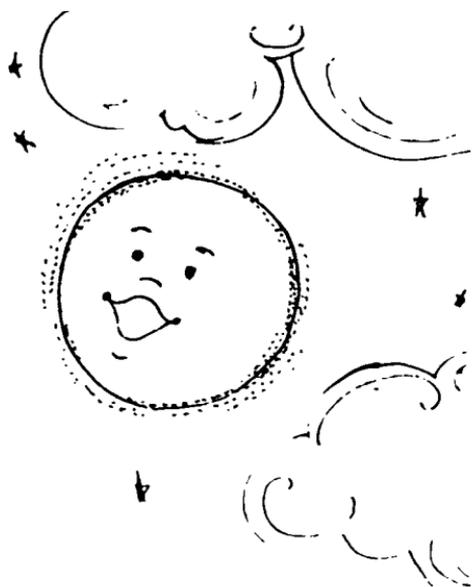
ଆ' ଜହ୍ନମାମୁ ସରଗ ଶଶୀ
ଆସିଲେ ତୁ କାହୁଁ ହୋଇବ ଖୁସି ।
ଆସିବୁକି ବସି କୁହୁକ ଶେକେ
କହେଇକୁ ନେବୁ ପରୀ ରାଇଜେ ।

ପରୀ ରାଇଜର ଝରଣାକୁଳ
ମାଣିକ ଗଛରେ ମୁକୁତା ଫୁଲ ।
ଫୁଟିଥିବ ତହିଁ ପେଛାକୁ ପେଛା
ଖେଳିବ ଦି ଜଣ କହିବ କଥା ।
ଲେଉଟିବ କାହ୍ନା ସକାଳ ବେଳା
ଜହ୍ନମାମୁ ସାଥେ ସରିଲେ ଖେଳା ।

ବୁଝୁ ବୁଝୁ ବରଷେ ପାଣି : କାନନ ମିଶ୍ର

୧୯

ନେଲିଆ ଆକାଶ ଚାନ୍ଦୁଆ ତଳେ
 ଟିମ୍ ଟିମ୍ ତାରା ରୋଷଣୀ ଜଳେ ।
 ସବୁରି ଭିତରେ ଝଟକୁ ତୁହି
 ଝଲମଲ କରି ମରତ ଭୂଇଁ ।
 ଲୁଚକାଳି ଖେଳୁ ବଉଦ ଫାଙ୍କେ
 ଆ' ଆ' ବୋଲି କହେଇ ତାଙ୍କେ ।

ଜହ୍ନମାମୁ ତୁହି ଜାଣୁନି ନିଜେ
 କେତେ କାହିଁକର ସପନ ସାଜେ
 ତତେ ନେଇ ତାଙ୍କ କୋମଳ ମନେ
 ଗୀତ ଗାଉଥାନ୍ତି ଜଣକୁ ଜଣେ ।
 ଆ' ଜହ୍ନମାମୁ ସରଗ ଶଶୀ
 ମୋହରି ହାତରେ ପଥଡ଼ ଖସି ।

ଖେଳ

ଛୁଟିଦିନଯାକ ସଦାବେଳେ ମୁହିଁ
ଖେଳୁଥାଏ ସାପ ଲୁହ
କେରମ୍ ଖେଳରେ ଭାତଖୁଆ ଭୁଲେ
ଚଗଲା ଭାଇ ମୋ ଗୁଡ଼ ।

ବାପାଙ୍କର ନିଶା ପଶା ଖେଳଟିରେ
ବୋଉ ଖେଳୁଥାଏ ତାସ୍
କୁନାକୁ ଆମର ଭଲ ଲାଗିଥାଏ
କ୍ରିକେଟ୍ ଖେଳଟି ଖାସ୍ ।

ପହିଲି ରଜରେ ମନମଉଜରେ
ଚାଲିଥାଏ ଦୋଳିଖେଳ
କଉଡ଼ି ଖେଳରେ କମଳୀ ନାନୀର
ବିତିଯାଏ ଖରାବେଳ ।
ପୁଟି ଖେଳ ଖେଳି କୁଆଁରୀ ବିତାଏ
କୁଆଁର ପୁନେଇଁ ରାତି
ଦୋଳ ପରବରେ ଲଉଡ଼ି ଖେଳରେ
ରାଆଁସାରା ଉଠେ ମାତି ।

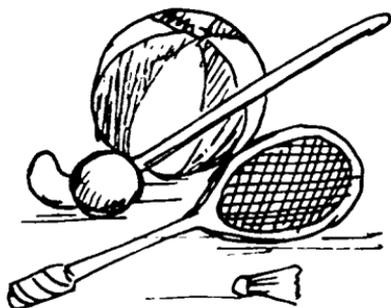
ବୋହୂ ବୋହୂକା ମୁଁ ଖେଳୁଥିଲି ନିତି
 ଥିଲି ଯେବେ ଅତି ସାନ
 ଚେଷ୍ଟ ଖେଳ ପାଇଁ ଦରକାର ପଡ଼େ
 ପୂରାପୂରି ମନଧାନ ।

କଣ୍ଢେଇ ଖେଳରେ ବହୁତ ଶରଧା
 କରିଥାଏ ଆମ କୁନି
 ଭାଇ ଖେଳିଥାନ୍ତି ସ୍କ୍ୱାସ୍, ଫୁଟବଲ୍
 ଟେବୁଲ ଟେନିସ୍ ପୁଣି ।

ଆଉ କେଉଁ ଖେଳେ ଅଛି କହୁ ମତେ
 ଲୁଚକାଳି ଖେଳ ମଜା
 ଗଲ୍‌ଫ୍ ଖେଳିବାକୁ ସକାଳେ ଯାଆନ୍ତି
 ସାହେବ ମିଜାଜୀ ଅଜା ।

ଭଲି ଭଲି ଖେଳ, ବାଡ଼ମିଣ୍ଟନ୍
 ବାସ୍କେଟ୍ ବଲ୍, ହକି
 ଖେଳ ଖେଳୁଥିଲେ ଆପଣା ଶରୀର
 ନୀରୋଗ ପାରିବ ରଖି ।

ଠୁକୁଠୁକୁ ସୋନୁ ଚାଲେ

ଠୁକୁଠୁକୁ ସୋନୁ ଚାଲେ
ଆ' ଆ' ଡାକିଲେ
ସୁକୁସୁକୁ ନାନୀ କାନ୍ଦେ
ବୋଉ କେବେ ବକିଲେ ।

ଟିମ୍‌ଟିମ୍ ତାରାଫୁଲେ
ହସେ ସାରା ଗଗନ
ରିମ୍‌ଝିମ୍ ବରଷଣ
ଆସିଗଲେ ଶ୍ରୀବଣ ।

ଘିର୍‌ଘିର୍ ନଟୁ ବୁଲେ
ସାନଭାଇ ହାତରେ
ସିର୍‌ସିର୍ ଡେହ ପରା
ପଉଷର ଶୀତରେ ।

ଗମ୍‌ଗମ୍ ଝାଳ ବହେ
ଖରା ଧାସ ପାଇଁକି
ଥମ୍‌ଥମ୍ ମୁହଁ ଆଜି
ବାପାକର କାହିଁକି ?

ଠୁକୁଠୁକୁ ଠୁକୁଠୁକୁ ବରଷେ ପାଣି :: ବାଳକ ମିଶ୍ର

କଳକଳ ଚାହେଁ ଜୁକୁ
ନ ଆସିଲେ ଗଣିତ
କଳକଳ ନାଦ ରତି
ବହିଯାଏ ପାଣି ତ ।

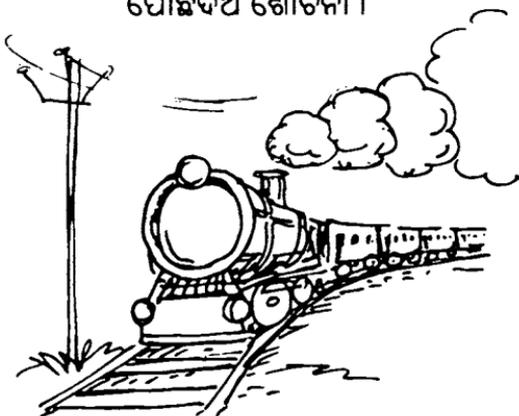
ରୁଣ୍ଡୁଣ୍ଡୁ ରୁଣ୍ଡୁଣ୍ଡୁ
ନୁପୁରର ଶବଦ
ଗୁଣ୍ଡୁଗୁଣ୍ଡୁ ମହୁମାଛି
କାମୁଡ଼ିଲେ ବିପଦ ।

୨୩

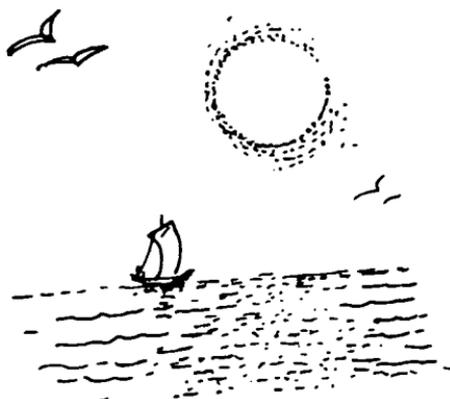
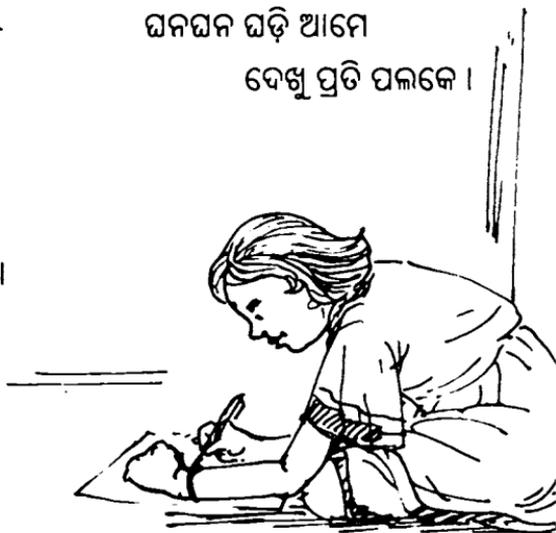
ଥରଥର ଛାତି ହୁଏ
 ମନ ହେଲେ କାତର
 ମର୍ମର ଧ୍ବନି ଉଠେ
 ଶୁଖିଗଲେ ପତର ।

ଝିଲଝିଲ ଜହ୍ନରାତି
 ଢାଳିଦିଏ ଜୋଛନା
 ଖୁଲଖୁଲ ହସି ମନୁ
 ପୋଛିଦିଅ ଶୋଚନା ।

ସ୍ବଳସ୍ବଳ ବହେ ବାଆ
 ମିଠା ତାର ପରଶ
 ଝୁଲୁଝୁଲୁ କାହୁଁ ଶୁଏ
 କୋଳେ ହୋଇ ହରଷ ।

ତୁପତାପ ବସ ଯେତେ
 କୁନି ଭାଇ ଭଉଣୀ
 ତୁପତାପ କଥା ବହୁ
 ଲେଖ ଏକ କାହାଣୀ ।

ଚକ୍‌ଚକ୍ ଜରିକାମ
 ବନାରସୀ ଶାଢ଼ୀରେ
 ଭକ୍‌ଭକ୍ ଧୂଆଁ ଛାଡ଼ି
 ଧାଏଁ ରେଳଗାଡ଼ିରେ ।

ଛନଛନ ହୁଏ ମନ
 ଆସିବାର ଥିଲେ କେ
 ଘନଘନ ଘଡ଼ି ଆମେ
 ଦେଖୁ ପ୍ରତି ପଲକେ ।

କାଟନା ଗଛର ଡାଳ

କାଟନା ଗଛର ଡାଳ
ନିମ୍ବ, ଜାମ୍ବୁ, କଷି, କରଂଜ, କଇଁଥ
ପଣସ, ପିଜୁଳି, ଶାଳ ।

ଗଛ କରିଥାଏ ସବୁଜ ସୁନ୍ଦର
ଧୂସର ଧରଣୀ ଭୂଇଁ
ସିରି ସିରି ସିରି ବାଆ ବହିଯାଏ
କଅଁଳ ପତର ଛୁଇଁ ।

ଗଛର ଶୀତଳ ଛାଇରେ ବସଇ
ମଣିଷ ହୋଇଲେ ଥକା
ଗଛ ଦେଇଥାଏ ଗହମ, ବାଜରା
ମାଣ୍ଡିଆ ଅଥବା ମକା ।

ଫୁଲ ଫୁଟିଯାଏ ଗଛରେ ଗଛରେ
କାମିନୀ, କୃଷ୍ଣଚୂଡ଼ା
କେଡ଼େ ମନଲୋଭା, କିଶୋରୀ ସଜାଏ
ଗହଳ ବେଶୀର ଜୁଡ଼ା ।
ମଲ୍ଲୀ ଓ ମାଳତୀ, ଚଗର, ଗୋଲାପ
ଆହା କି ମଧୁର ଛବି
ମହକରେ ତାର ମତୁଆଲା ହୋଇ
କବିତା ରଚଇ କବି ।

ଗଛ ଦେଇଥାଏ ଅତ୍ୟଧିକ ରୂପେ
 ତୁଳସୀ, ହଳଦୀ, ବେଲ
 ନାରୀକେଳ ଗଛ ଫଳରୁ ନିଗିଡ଼େ
 କେଡ଼େ ସୁବାସିତ ତେଲ ।

ଗଛରୁ କାଗଜ, ଗଛରୁ ତିଆରି
 ସରୁ ଦିଆସିଲି କାଠି
 ଫଳ ଓ ପରିବା ଗଛର ଦୟାରୁ
 ଗଛ ପରି ନାହିଁ ସାଥ ।

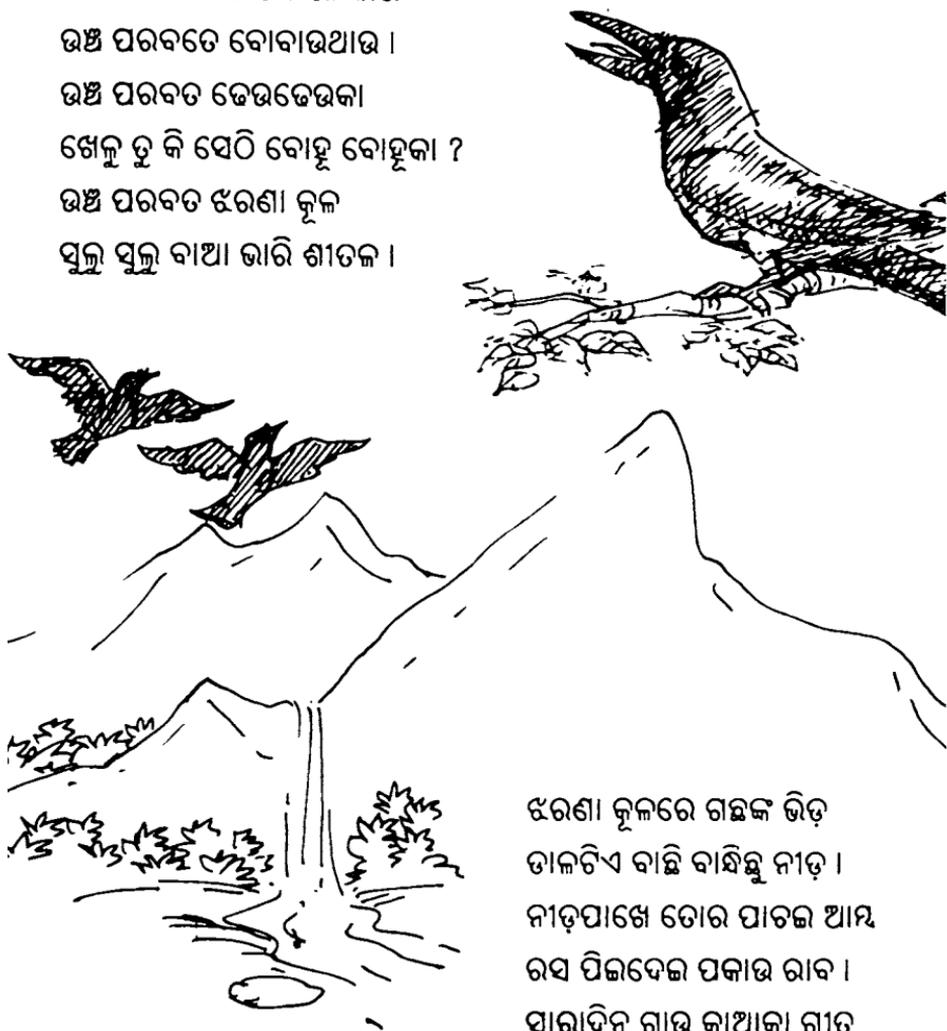
ବିନ୍ଦୁ, ବାଇଗଣ, ପପେୟା, ପାଳଙ୍ଗ
 ହରଡ଼, ମଟର, ଧାନ
 ସପେଟା, ସପୁରୀ, ଖଜୁରୀ, ଅଜୁର
 ସବୁ ଯେ ଗଛର ଦାନ ।

ଗଛର ରସରୁ ଝୁଣା ଓ ରବର
 ଗଛରୁ ଲବଙ୍ଗ, ଜିରା
 ଗଛ ଦିଏ କାଠ, ବଡ଼େଇ ତିଆରେ
 ଚକ୍ଚକ୍ ଆଲମିରା ।

ପରିବେଶ କରେ ସୁସ୍ଥ, ସଜୀବ
 ସରସ କରଇ ମାଟି
 ଆଖିରେ ଲଗାଏ ଶ୍ୟାମ ଅଞ୍ଜନ
 ଗଛକୁ ଦିଅନା କାଟି ।

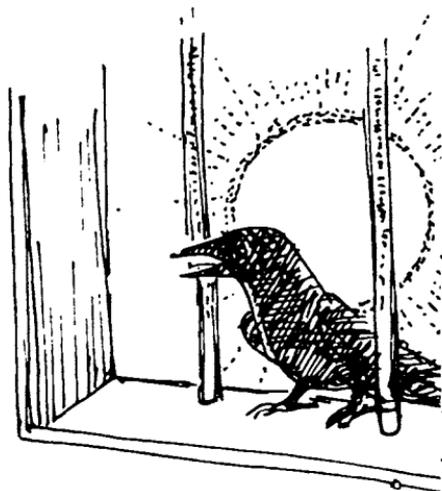
ଡାମରା କାଉ

ଡାମରା କାଉରେ ଡାମରା କାଉ
ଉଞ୍ଚ ପରବତେ ବୋବାଉଥାଉ ।
ଉଞ୍ଚ ପରବତ ଢେଉଢେଉକା
ଖେଳୁ ତୁ କି ସେଠି ବୋହୁ ବୋହୂକା ?
ଉଞ୍ଚ ପରବତ ଝରଣା କୂଳ
ସୁଲୁ ସୁଲୁ ବାଆ ଭାରି ଶୀତଳ ।

ଝରଣା କୂଳରେ ଗଛଙ୍କ ଭିଡ଼
ତାଳଟିଏ ବାଛି ବାନ୍ଧିଛୁ ନୀଡ଼ ।
ନୀଡ଼ପାଖେ ତୋର ପାଚଳ ଆମ୍ଭ
ରସ ପିଇଦେଇ ପକାଉ ରାବ ।
ସାରାଦିନ ଗାଉ କାଆକା ଗୀତ
ଥକା ଲାଗେନିକି କହିବୁ ସତ ।

ତାମରା କାଉରେ ତାମରା କାଉ
 ପାହାଡ଼ି ପହରୁ ବୋବାଉଥାଉ ।
 ପାହାଡ଼ିପହର ସପନ ରାଣୀ
 ରାବ ଶୁଣି ତୋର ମାଗେ ମେଲାଣି ।
 ଗୀତରେ ତୋହର ମଣିଷ ଜାଗେ
 କୁଆଦିନ ପାଇଁ କାମରେ ଲାଗେ ।

କାଆ କାଆ ତାକ ଶୁଣିଲେ ପ୍ରାଣୀ
 ରାତି ସରିଗଲା ପାରଇ ଜାଣି ।
 ବେଳ ଦେଖିବାକୁ ଲାଗେନି ଘଡ଼ି
 ଗୀତଦିନ ହେଉ, ହେଉ ବା ଝଡ଼ି ।
 ବୁଲି ବୁଲି ବୁଲି ସବୁରି ଘର
 ମଣିଷ ଜଗାଉ ଥରକୁ ଥର ।

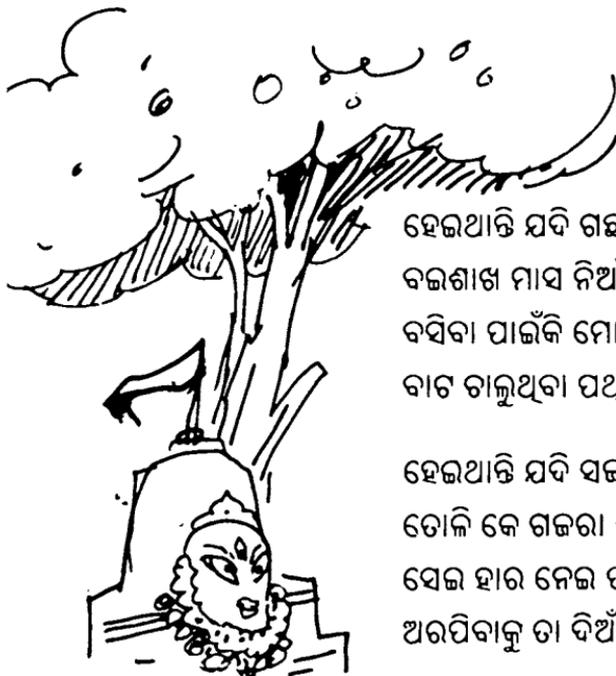
ଚିକଣ କାଳିଆ ଚଢ଼େଇ ସିନା
 ଗୁଣରେ ଅଟୁ ତୁ ନିରୁତା ସୁନା ।
 କାଆ କାଆ ଗୀତ ସକାଳେ ଗାଉ
 ତାମରା କାଉରେ ତାମରା କାଉ ।

ହେଇଥାନ୍ତି ଯଦି

ହେଇଥାନ୍ତି ଯଦି ହଳଦିଆ ଟିକି ଚଢ଼େଇ
ନେଳି ଆକାଶକୁ ଛୁଆନ୍ତି ତେଣା ମୋ ବଢ଼େଇ
ଉଡ଼ି ଦେଖୁଥାନ୍ତି କେତେ ଗ୍ରାମ, କେତେ ନଗର
କେତେ ମାଳଭୂଇଁ, ମରୁଦ୍ୟାନ, ମହାସାଗର ।

ହେଇଥାନ୍ତି ଯଦି ବନପଥେ କୁନି ଝରଣା
ଗୀତ ଗାଉଥାନ୍ତି କେତେ ନାହିଁ ଯା'ର କଳନା
କୁକୁକୁ ସ୍ଵରେ, ମଧୁର ପାଣି ମୋ ପିଇକି
ଶୋଷରେ ଆତୁର ମଣିଷ ଉଠନ୍ତା ଜାଇକି !

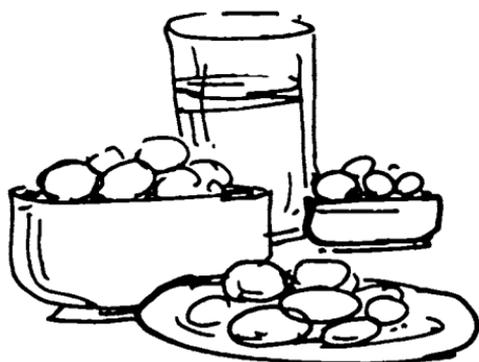

ହେଇଥାନ୍ତି ଯଦି ଗଛଟିଏ ଏଇ ଧରାରେ
ବଜ୍ରଶାଖ ମାସ ନିଆଁଖୁଲ ଝରା ଖରାରେ
ବସିବା ପାଇଁକି ମୋହରି ଶୀତଳ ଛାଇରେ
ବାଟ ଚାଲୁଥିବା ପଥକ ଆସନ୍ତା ଧାଇଁରେ ।

ହେଇଥାନ୍ତି ଯଦି ସଜ ସୁମନର କଳିକା
ତୋଳି କେ ଗଜରା ତିଆରନ୍ତା ଭଲିଭଲିକା
ସେଇ ହାର ନେଇ ପୂଜାରୀ ଯାଆନ୍ତା ମନ୍ଦିରେ
ଅରପିବାକୁ ତା ଦିଅଁଙ୍କ ପଥର ବେଦୀରେ ।

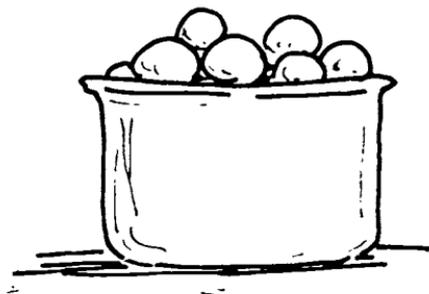
ଇଟିକିଲି ମିଟିକିଲି

ଇଟିକିଲି ମିଟିକିଲି
ଫୁଟିଗଲା କାଢ଼ଟ
ମିଠାଲାଗେ କେନ୍ଦୁ କୋଳି
ତମେ କେବେ ଖାଇଚ ?
ମିଠାଳିଆ ଚୁଡ଼ାଘଷା
ଲାଗିଥାଏ ପୂର୍ଜାରେ
କନ୍ଦ ମିଠା, ମହୁ ମିଠା
ଖାଉ ଆମେ ମଜାରେ ।

ମିଠା ମିଠା ରସଗୋଲା
ଲଦପତ୍ତ ସିରାରେ
ମିଠା ଦହି ସର୍ବତ୍
ଭଲ ଲାଗେ ଖରାରେ ।
ମିଠାଲାଗେ ଛେନାମଣ୍ଡା
ମିଠାଲାଗେ ଉଖୁଡ଼ା
ମିଠା ପୁଣି ମିହିଦାନା
ମିଶିରିର ଚୁକୁଡ଼ା ।

ଖଜା ମିଠା, ଗୁଡ଼ ମିଠା
 ମିଠା ଲାଗେ ଆରିଷା
 ମିଠା ପୁଣି ମାଲପୁଆ
 କାକରା ଓ କ୍ଷୀରିସା ।
 ମିଠା ମିଠା ଜାମୁରୋଳ
 ମିଠା ମିଠା ପିଜୁଳି
 ମିଠାଲାଗେ ହଳଦିଆ
 କାନ୍ଦିପତା କଦଳୀ ।

ଆମ ମିଠା, ଆଡ ମିଠା
 ମିଠା ପୁଣି ପଣସ
 ମିଠା ଲଡୁ ଭୋଗ ଲାଗେ
 ପୂଜାହେଲେ ଗଣେଶ ।
 ଭାରି ମିଠା ଆଖୁରସ
 ସପେଟା ବା ସପୁରା
 ମିଠାଲାଗେ ତରତୁଜ
 ମିଠାଲାଗେ ଖଜୁରା ।

ଛେନା ଗଜା, ସରପୁଲି
 ଲେଡିକିନି, କାଲାଜାମ୍
 ମିଠେଇର ଶେଷ ନାହିଁ
 କରୁଥାଅ ଦରଦାମ୍ ।
 ପିଲେ ସବୁ ମନେରଖ
 ମିଠା କଥା କହିବ
 ତେବେ ସିନା ଜଗତରେ
 ଜନମନ ମୋହିବ ।

ତୁମ୍ଭରୁ ତୁମ୍ଭରୁ ବରଷେ ପାଣି : ବାଳକ ମିଶ୍ର

ଭଲ ପିଲା

ସୁନ୍ନୁ ଉଠେ ସକାଳୁ
ମୁନ୍ନୁ ଉଠେ ଡେରିରେ
ସୁନ୍ନୁ ସାଥେ କେହି ନୁହଁ ସରିରେ ।
ସୁନ୍ନୁ ନୁହେଁ ଚଗଲା
କଥା ମାନେ କହିଲେ
ମୁନ୍ନୁ କିନ୍ତୁ ମନା କରେ ପହିଲେ ।

ସୁନ୍ନୁ କରେ ସେନେହ
ସାଥ୍ ପିଲାମାନଙ୍କୁ
ମୁନ୍ନୁ ମୋଡ଼େ ସଭିକର କାନକୁ ।
ସୁନ୍ନୁ ପାଏ ଆଦର
ସବୁବେଳେ, ସବୁଠି
ପିଲେ ତୁମେ କାହାପରି ହବଟି ?

ସୁନ୍ନୁ ଗାଏ ଜଗାଣ
ଦିଅଁ ଘରେ ବସିକି
ମୁନ୍ନୁ ଝୁଏ ଖଟ ତଳେ ରୁଷିକି ।
ସୁନ୍ନୁ ରଖେ କଲମ,
ପଢ଼ାବହି ସାଇତି
ମୁନ୍ନୁ କହେ ପଢ଼ିବି ମୁଁ ନାହିଁଟି ।
ସୁନ୍ନୁ ରଖେ ସୁତୁରା
ନିଜ ଘର ଦୁଆର
ମୁନ୍ନୁ କହେ କାମ ଇଏ ମାଆର ।

କାନନ ମିଶ୍ର : ଚିତ୍ର-ସମ୍ପାଦକ

କ ଖ ଗ ଘ

କଦମ୍ବ ଫୁଟଇ ହେଲେ ଶ୍ରୀବତ୍ସ ମାସ
କର୍ପୂର ଜଳିଲେ ତାଳେ ମଧୁର ବାସ ।
କଇଁଫୁଲ, ଜହ୍ନ ଦିହେଁ ଦିହିଲ ମିତ
କମଳାର ରସ ପିଅ ଦେହକୁ ହିତ ।

ଖଇର ନଥିଲେ କିବା ପାନର ମଜା ?
ଖଜୁରୀ କୋଳିକୁ ସୁଖ ପାଆନ୍ତି ଅଜା ।
ଖସଡ଼ା ପଥରେ ପାଦ ରଖନି ଜମ୍ମା
ଖଡୁ, ହାର, ପାଉଁଜିରେ ସାଜଇ ଜେମା ।

ଗଗନରେ ଚକ୍ରମକ୍ ଚମକେ ତରା
ଗଜରା ମଝିରେ ମଲ୍ଲୀ ଦିଶଇ ତୋରା ।
ଗନ୍ଧସ ଫୁଲରେ ଶିବ ହୁଅନ୍ତି ତୋଷ
ଗହଣା ପାଇଁକି ଝିଅ କରିଛି ରୋଷ ।

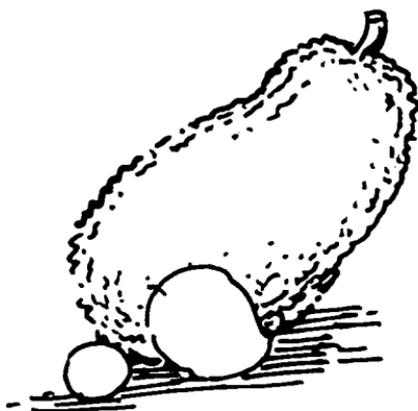
ଘଣାପେଷା ତେଲ, ତାର ସୁଆଦ ଭିନେ
ଘଣ୍ଟ ବାଜେ ଦେଉଳରେ ପରବ ଦିନେ ।
ଘମାଘୋଟ ବାରିଧାରା ଆଷାଢ଼ ମାସେ
ଘଣ୍ଟି ହୁଏ ବୁଦ୍ଧା ଯେବେ ବରଷା ଆସେ ।

ରୁପକ୍ତ ରୁପକ୍ତ ବରଷେ ପାଣି : କାନନ ମିଶ୍ର

୩୩

ଫଳମୂଳ

ଚୁକ୍‌ଚୁକ୍ ନାଲି, ଆମ୍ବ ପାଚିଲେ
ଚୁକ୍ ଚୁକ୍ ଚୁଷେ, କିଏ ଯାଚିଲେ ।
ହଳଦିଆ ଗରଗର ପଣସ
ରସଖାଇ ଖୁସି ସବୁ ମଣିଷ ।
ଆସିଗଲେ ବରଷା ଓ ବିଜୁଳି
ବଗିଚାରେ ପାଚିଯାଏ ପିଜୁଳି ।
ପାଣିଭରା ତାଳସଜ ନରମ
ମଜା ତା'ର ପଢ଼ିଗଲେ ଗରମ ।
ହିମାଚଳୀ ସେଓ ଲାଗେ ପାଚିକି
ଭାରି ମିଠା, ଖାଅ ତାକୁ କାଟିକି ।
ଲିଚୁକୋଳି କଣ୍ଟାଳିଆ ଉପରେ
ଧୋବ ଫରଫର କିନ୍ତୁ ରୂପରେ ।

ପାକଳିଆ ବଡ଼ ବଡ଼ ନଡ଼ିଆ
କୋରା କରି ଖାଇବାକୁ ବଢ଼ିଆ ।
ଦେଖୁଦେଲେ ସିଲୁହଟୀ କମଳା
କୁନା ଆମ ପଡ଼େ ନାହିଁ ସମଳା ।
ରସେ ଭରା ଟସ୍‌ଟସ୍ ଅଜ୍ଞର
ଭାରି ପ୍ରିୟ ସାନଭାଇ ଜଗୁର ।
ଫୁଟି ଲାଗେ ମିଠା ଆଉ ବାଲିଆ
ତରତୁଜ ଭିତରଟି ନାଲିଆ ।
କଦଳୀଠୁ ବଳି ଫଳ ଅଛିକି ?
କେତେଜାତି ଖାଉଥାଅ ବାଛିକି ।
ଫଳମୂଳ ଭରା ଏଇ ଜଗତ
ଫଳ ଖାଅ ଦେହେ ହବ ତାକତ ।

କାହାକୁ କିଏ

ଗରମ ମୁଢ଼ିକୁ ବାଦାମ ଭଜା
ଗଣେଶ ପୂଜାକୁ ଉଖୁଡ଼ା, ଖଜା ।
ଅରୁଆ ଭାତକୁ ଘିଅର ଛିଟା
ଭୋଜିକୁ ସୁନ୍ଦର ପାୟସ ପିଠା ।
ଶୀତକୁ ଉଢ଼େଇ, ଦିନକୁ ଖରା
ଗୁହାଳକୁ ଗାଈ, କାନକୁ ଝରା ।
ଫୁଲକୁ ଭଅଁର, ମାଟିକୁ ଘାସ
କଳା ବଉଦକୁ ବିଜୁଳି ହାସ ।

ମଥାକୁ ସିନ୍ଦୂର, ଆଖିକୁ କଳା
ଗୋଲ୍‌ଗାଲ୍ ହାତେ କନକବଳା ।
ନଇକୁ ନଉକା, ଖରାକୁ ଛାଇ
ଗାଲକୁ ସୁନ୍ଦର କାଳିଆ ଜାଇ ।

ନାଚକୁ ନୁପୂର, ପିଠାକୁ ପୂର
ମନ୍ଦିରକୁ ବାନା, ଗାତକୁ ସୁର ।
ଗୁରମ ଦିନକୁ ନବାତ ପାଣି
ସାଧୁକୁ ସୁନ୍ଦର ମହତବାଣୀ ।
ପଖାଳ କଂସାକୁ ଆମ୍ବୁଲ, ବଢ଼ି
ଧୋବଳା ଲୁଗାକୁ ଚଉଡ଼ା ଧଡ଼ି ।
ଫଗୁଣ ମାସକୁ କୋଇଲି ଡାକ
ଘରକୁ ସୁନ୍ଦର ମଣିଷ ଯାକ ।

ତୁମ୍ଭକୁ ତୁମ୍ଭକୁ ବରଷେ ପାଣି : କାନନ ମିଶ୍ର

୩୫

ଫୁଲକଢ଼ି

ଫୁଲକଢ଼ି ମୁଁ ଯେ ଫୁଲକଢ଼ି
ଦକ୍ଷିଣା ପବନେ ମନ ମଉଜରେ
ଦୋଳି ଖେଳୁଥାଏ ଘଡ଼ି ଘଡ଼ି ।
କଢ଼ ହେଇ ରାତେ ନିଦ ଯାଏ
ପାହାନ୍ତି ପହରେ ପତା ମେଲି ଦେଇ
ଫୁଲରାଣୀ ରୂପେ ଶୋଭା ପାଏ ।

ମାଳି ଗୁଲ୍ଲେ ମତେ ସରାଗରେ
ଗଜରା ମାଳରେ, ଛାତି ମୋର ଭରା
ମହୁ ଆଉ ଗୁଣ୍ଡ ପରାଗରେ ।
ବାଟ ତାଲୁ ତାଲୁ ହସି ହସି
ତୋଳି ନେଇ ମତେ ବେଶୀ ତା' ସଜାଏ
କିଶୋରୀ ଝିଅଟି ବାରମାସୀ ।
କରିବାକୁ ଦେବ ଅରତନା
ତୋଳେ ପୁଣି କିଏ, ଖୁସି ବାଣ୍ଟିବାକୁ
ସତେ ଅବା ମୋର ସରଜନା ।

ସୁଲୁ ସୁଲୁ ସୁଲୁ ବାଆ ବହେ
ନହକା ଡାଳରେ ଖୁଲି ଖୁଲି ହସି
ପବନ ସାଥରେ କଥା କହେ ।
ଫୁଲକଢ଼ି ମୁଁ ଯେ ଫୁଲକଢ଼ି
ଫୁଟା ଫୁଲ ହେଇ ମହକ ବିତରି
ଧାଟି ସାଥେ ମିଶି ଯାଏ ସଢ଼ି ।

ସ୍ଵରବର୍ଣ୍ଣ

ଅଜନାରେ ମୁହଁ ଦେଖେ
 ନିଜତି ମୁଁ ସକାଳେ
 ଅଜ୍ଞା ଖାଇବ ନାହିଁ
 ମନେ ରଖ ସକଳେ ।

ଆକାଶରେ ତାରାଫୁଲ
 ଫୁଟିଥାଏ ରାତିରେ
 ଆହୁଲାରେ ଡଙ୍ଗା ଚାଲେ
 ମହାନଦୀ ଛାତିରେ ।

ଇଲିସି ମାଛର ମଜା
 ହୋଇଥିଲେ ବେସର
 ଇଶ୍ଵରଙ୍କୁ ପୂଜା କର
 ଦୁଃଖ ହେବ ପାଶୋର ।

ଉଆଁସ ରାତିରେ ଜହ୍ନ
 ଛପିଯାଏ ଆକାଶେ
 ଉଣା କର ନାହିଁ ମନ
 ସାନ କଥା ସକାଶେ ।

ଏକ୍ତାରା ବଜାଉଛି
 ଯୋଗୀ ବସି ହାତରେ
 ଐରାବତ ଛବି ଆଳ
 ଦୂଳୀ ଧରି ହାତରେ ।
 ଓଜନ କରିକି ଆଶ
 ବଜାରରୁ ଜିନିଷ
 ଔଷଧ ଖାଇଲେ ଭଲ
 ହୁଏ ରୋଗୀ ମଣିଷ ।

ସକାଳ

ସକାଳ ଆସିଲେ ସିନ୍ଦୂରା ଫାଟେ
କୁନାକୁନି ଦିହେଁ ଚାହାଳୀ ଯାଆନ୍ତି
ଚାଲି ଚାଲି ଗାଆଁ ଗହୀର ବାଟେ ।

ସକାଳ ଆସିଲେ ସୁରୁଜ ଉର୍ଦ୍ଧ
ଟିକ୍ ଟିକ୍ ଟିକ୍ ରୂପେଲୀ କିରଣ
କଅଁଳ ଘାସର କାକର ଛୁଏଁ ।

ସକାଳ ଆସିଲେ କୁସୁମ ଫୁଟେ
ନାଲି, ନେଲି, ଧଳା ପାଖୁଡ଼ା ଦେହରୁ
ଦିଗ୍‌ଦିଗ୍‌ରେ ମହକ ଛୁଟେ ।

ସକାଳ ଆସିଲେ ଶୁଭଜ ପରା
ତାଳେ ତାଳେ ପକ୍ଷୀ କାକଳି, କୁଜନ
ସରସ, ସତେଜ ଲାଗଇ ଧରା ।

ସକାଳ ଆସିଲେ ଠାକୁର ଘରେ
ମଠା ପିନ୍ଧି ଜେଜେ ପୂଜା କରୁଥାନ୍ତି
ସ୍ତବ ଗାଇ ଗାଇ ଭକତି ଭରେ ।

ସକାଳ ଆସିଲେ ତାମରା କାଉ
କାଆ କାଆ ରାବି ମଣିଷ ଜଗାଏ
ଦିନ ଆସିଗଲା ଶୁଅନା ଆଉ ।

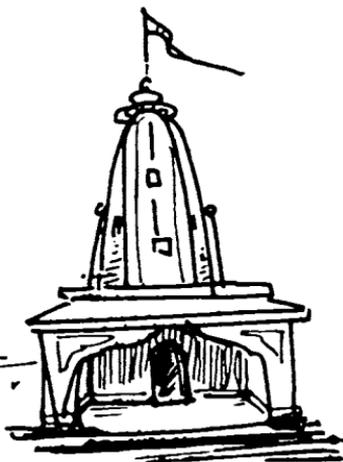
ସକାଳ ଆସିଲେ କାମରେ ଲାଗ
ସକାଳୁ ଉଠିକି ପାଠ ପଢୁଥିଲେ
ଜିତାପଟ ନେବ ସବୁଠି ଆଗ ।

ସଂଜ ଆସିଗଲେ

ସଂଜ ଆସିଗଲେ ସୂରୁଜ ତୁବେ
ମନମୋହନଙ୍କ ମନ୍ଦିର ବେଢ଼ାରୁ
ଝାଞ୍ଜି, ମୃଦଙ୍ଗର ଶବଦ ଶୁଭେ ।

ସଂଜ ଆସିଗଲେ ଆକାଶ କୋଳେ
ଧୋବ ଫରଫର ମଲ୍ଲୀଫୁଲ ପରି
ଚିମ୍ପିଚିମ୍ପି ତାରା ରୋଷଣୀ ଜଳେ ।

ସଂଜ ଆସିଗଲେ ଗାଈର ଗୋଠ
ଘରେ ଲେଉଟେଇ, ଗୋଧୂଳି ଗଗନେ
ବସିଯାଏ ନାଲି ଅବିର ହାଟ ।

ସଂଜ ଆସିଗଲେ ଚଉରା ମୂଳେ
ଦୀପ ଜାଳି ବୋଉ ଶୁଭ ମନାସଇ
ହାତଯୋଡ଼ି ସରୁ ଓଢ଼ଣା ତଳେ ।

ସଂଜ ଆସିଗଲେ ଜହ୍ନର ଟୀକା
ଆକାଶ ପିନ୍ଧଇ, କଇଁଫୁଲ ତାକୁ
ଦେଖୁ ମାରୁଥାଏ ଆଖୁମିଟିକା ।

ଏକ ଠାରୁ ଦଶ

ଫାଙ୍କା ନେଳି ଆକାଶରେ
ଏକ ଅଟେ ସୂରଜ
ଗୋଧୂଳିରେ ଭାଳିଯାଏ
ନାଲିରଙ୍ଗ ମୂରୁଜ ।

ପାହାଡ଼, ପ୍ରାନ୍ତର, ବନ
ଦେଖେ ଦୁଇ ନୟନ
ଦୁଇ କାନ ଗୀତ ଶୁଣେ
କଲେ କେହି ଗାୟନ ।

ତ୍ରିଶୂଳକୁ ଧରିଥାନ୍ତି
ଭୋଳା ଶିବଠାକୁର
ତିନିତୁଣ୍ଡ ମିଶିଗଲେ
ଛେଳି ହୁଏ କୁକୁର ।

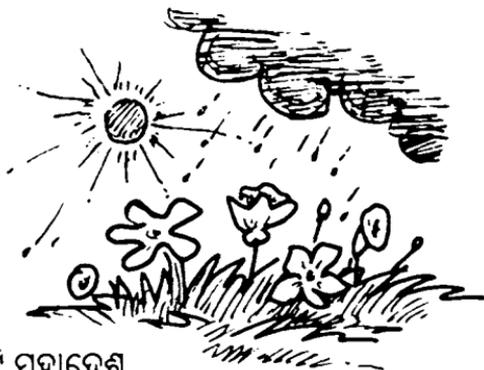

କହୁଥିଲେ ବାପା, ବେଦ
ଚାରିଗୋଟି ଆମର
ମଟରର ଚାରିଚକ
ଭାରି ସିଏ କାମର ।

ପଞ୍ଚାମୃତ ଲୋଡ଼ା ହୁଏ
ଦେବଦେବୀ ପୂଜାରେ
ମିଶିଲେ ଆଜ୍ଞୁଠି ପାଞ୍ଚ
କାମ ହୁଏ ମଜାରେ ।

ବରଷକେ ଛଅ ଋତୁ
 ବରଷା ଓ ବସନ୍ତ
 ଗ୍ରୀଷମ, ଶରତ, ଶୀତ
 ଆଉ ପୁଣି ହେମନ୍ତ ।

ସାତଗୋଟି ମହାଦେଶ
 ଜାଣିବ ଯେ ପଢ଼ିଲେ
 ସପ୍ତାହଟି ହେଇଥାଏ
 ସାତଦିନ ଯୋଡ଼ିଲେ ।

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଜନମିଥୁଲେ
 ଜନ୍ମାଷ୍ଟମୀ ପରବେ
 ଚାରିଦୁଶେ ଆଠ ବୋଲି
 କହୁଛନ୍ତି ସରବେ ।

କାଳିଦାସ ବଡ଼କବି
 ନବରତ୍ନ ଭିତରେ
 ନବଗ୍ରହ ପାଇଥାନ୍ତି
 ପୂଜା ହିନ୍ଦୁ ମତରେ ।

ଦଶମୁଣ୍ଡବାଲା ଥିଲା
 ଲଙ୍କାଧୀଶ ରାବଣ
 ଆଶ୍ୱିନର ଦଶମୀରେ
 ଦେବୀପୂଜା ପାର୍ବଣ ।

ଜହ୍ନିଫୁଲ ୦୧ ୦୧

ଜହ୍ନିଫୁଲ ୦୧ ୦୧

ଖୁଦ ମୁଠିଏ ନଥିଲେ ରଖୁ

ଗୁଣ୍ଡୁଚି ମୂଷା କହିଯାଇଛି

ଭୋକିଲା ମୂଷା ଖାଇବା ଚିତ୍ତ

କାକୁଡ଼ି ଫୁଲ ଡୋପା

ଗୁଣ୍ଡୁଚି ହବ ଖପା ।

ଚାଉଳ ମୁଠେ ଥାଉ

ପାଇବ ଅବା କାହୁଁ ?

ପଦୁଅଁ ଫୁଲ ନାଆଲି ନାଲି

ତୋତା ପକ୍ଷୀଟି କହିଯାଇଛି

ନହକାତାଲେ ସବୁଜ ରଂଗା

ଭୋକିଲା ତୋତା ମୁନିଆ ଥଣ୍ଡେ

ଚଗର ବୁଲ ଧୋବ

ପିଜୁଳିଟିଏ ନବ ।

ପିଜୁଳିଟିଏ ଥାଉ

ଫଳଟି ତୋଳି ଖାଉ ।

ଚଂପାଫୁଲଟି ସୁଉନା ସୁନା

ଶୋଷ ଲାଗୁଚି କହିଯାଇଛି

ବଳକା ମିଠା କ୍ଷୀର ଚିକିଏ

ପଶୁପକ୍ଷୀକୁ ଶରଧା କର

ଅପରାଜିତା ନେଲି

ପୁଷି ବିଲେଇ ଗେହୁ ।

ପୁଷି ପାଇଁକି ଥାଉ

କହୁନି କିଛି ଥାଉ ।

ଫୁଲ ବଉଳ ବେଣୀ

କୁଆଁର ପୁନେଇଁ ଜହ୍ନଗୋ
ଫୁଲ ବଉଳ ବେଣୀ

ବଉଳ ଫୁଲର ମହକ
ନିଏ ମନକୁ କିଣି ।

ଶରତ ଋତୁରେ ଫୁଟଇ
ବନେ ଗଙ୍ଗାଶିଉଳି
ଖରା ବାଜିଗଲେ ଚିକିଏ
ଆହା ପଡ଼େ ଝାଉଁଳି ।

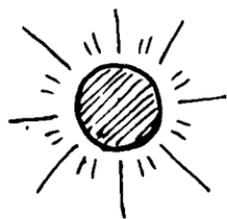

ତରାଟ ଫୁଟିଲେ ଲାଗଇ
ଅବା ଫୁଟିଛି ତାରା
ତଟକା ମଲ୍ଲିର ବାସନା
ଖେଲେ ବଗିଚା ସାରା ।

ଉଞ୍ଚତାଲେ ଫୁଟେ ଚଂପକ
ତାର ସୁନେଲୀ ଆଜା
ନାଲି ଚହଚହ ମନ୍ଦାର
ଆହାକି ମନଲୋଭା ।

ଅହରହ ଦିନମଣିକୁ
 ଚାହେଁ ସୂରୁଜମୁଖୀ
 ଆକାଶେ ଦେଖିଲେ ଚନ୍ଦ୍ରମା
 ହୁଏ କୁମୁଦ ସୁଖୀ ।

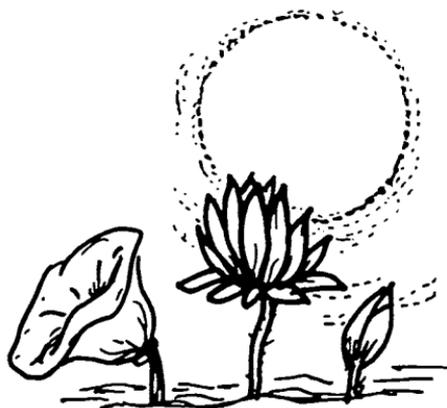
ଗଜଶ, ଧୂତୁରା ଫୁଲ ଯେ
 ଲାଗେ ଶିବ ପୂଜାରେ
 ପୋଖରୀ ଛାତିରେ କମଳ
 କଢ଼ି ଖେଳେ ମଜାରେ ।

ପେଛା ପେଛା ଫୁଟେ ଅଶୋକ
 ଭରି ନହକା ଡାଳ
 ପଳାଶେ ସାଜଇ କାନନ
 ହେଲେ ବସନ୍ତ କାଳ ।

କିଆ, କାଶଫୁଲ, କେତକୀ
 କନିଅର, ସେବତୀ
 ହେନା, ଯୁଇ, ଯାଇ, କଦମ୍ବ
 ଅବା ମଧୁମାଳତୀ ।

ଭଲି ଭଲି ଫୁଲ ଧରାରେ
 ହୁଅ ସୁମନ ସରି
 ବାଣି ଦେଇଯାଅ ସୁରଭି
 ତୁମ ଜୀବନ ଭରି ।

ଏଇ ଆମ ପରିବାର

ବୋଉର ମଥାରେ ସିନ୍ଦୂର ଝଟକେ
ହାତରେ ରୂପାର ବୁଲି
ବାଧୁକା ପଢ଼ିଲେ ସେବା କରିଥାଏ
ଖୁଆପିଆ ସବୁ ଭୁଲି ।

ବାପା ଆମ ନିତି ଅଫିସ ଯାଆନ୍ତି
ବାଇସାଇକଲ୍ ଚଢ଼ି
ମୋ ଲାଗି ଆଶାନ୍ତି ହାଟରୁ କିଣିକି
କାଗଜ, କଲମ, ଖଡ଼ି ।

ଦେହ ବରଷର କୁନି ଭାଇ ମୋର
ଠୁକୁରୁ ଠୁକୁରୁ ଚାଲେ
ହସିଦେଲେ ଖେଳେ ଭଉଁରୀ ଯୋଡ଼ିଏ
କଅଁଳ ଲହୁଣୀ ଚାଲେ ।

ନାନୀ ମୋ ଗେହ୍ଲେଇ ରୁଷି ବସୁଥାଏ
ଚାଶକଥା ଦେଲେ କହି
ପାଠ ପଢ଼ିବାକୁ ଭାରି ଆଗଭର
କହେ ଆଣିଦିଅ ବହି ।

ତୁମରୁ ତୁମରୁ ବରଷେ ପାଣି : ବାନନ ମିଶ୍ର

୪୫

ଜେଜେବାପା ଆମ ବାଟ ଚାଲୁଥାନ୍ତି
 ହାତରେ ବକ୍ସୁଳୀ ବାଡ଼ି
 ବେଳ ମିଳିଗଲେ ରୋପନ୍ତି ବାରିରେ
 ଫୁଲଗଛ ଧାଡ଼ିଧାଡ଼ି ।

ଜେଜେମା ଆମକୁ କାହାଣୀ ଶୁଣାଏ
 କେତେ ଗପ ତାକୁ ଜଣା
 ବାଲି ଆଟିକାରେ ଭାଜେ ଆମପାଇଁ
 ମଟର, ବୁଟ ଓ ଚଣା ।

ଭାଇନା ଆମର ଭାରି ସୁଧାରିଆ
 କହନ୍ତିନି ଟାଣକଥା
 ଦରମା ପାଇଲେ କିଣିକି ଆଣନ୍ତି
 ଜିଲିପି, ଲବଙ୍ଗଲତା ।

ଗୋରା ଦକଦକ ଭାଉଜ ଆମର
 ଗଳାରେ ହଂସୁଳୀ ହାରେ
 ସୁଖ ଶାନ୍ତି ଭରା ସରଗ ସତେକି
 ଏଇ ଆମ ପରିବାର ।

କାନନ ମିଶ୍ର : ଚୁପୁଚୁ ଚୁପୁଚୁ ବରଷେ ପାଣି

ଚାରୋଟି ସ୍ୱାଦ

ମିଠା ଲାଗେ ଲିଡୁ, ସପେଟା, ପଣସ, ଆତ
ରାବିଡ଼ି, ପାୟସ ଅଥବା ଖେଚେଡ଼ି ଭାତ

ମିଠା ଲାଗେ ଲଡୁ, ଖଜା

ମିଠା ରସଗୋଲା ଖାଇବା ପାଇଁକି

ତରବର ଆମ ଅଜା ।

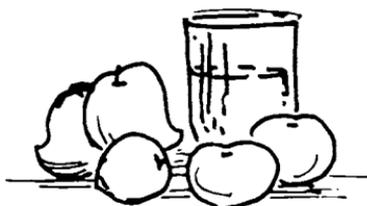
ଖଟା ଖଟା ଲାଗେ ଆମ୍ବ, ଯେବେ ସେ କଷ୍ଟି

ଖଟା ଦହି ଦେଇ ବୋଉ କରିଥାଏ ଲସି

ଖଟା ଲାଗେ ଲେମ୍ବୁରସ

ପାକେଲା କଇଁଅ ଖଟା ଚଟଣୀରେ

ସଭିଏଁ ହୁଅନ୍ତି ବଣ ।

ଫଗୁଣ ମାସରେ ଝିରିଝିରି ନିମଫୁଲ

ପିତା ସିନା, ହେଲେ ଭାଜିକି ଖାଇଲେ ଭଲ

ଚିରେଇତା ଲାଗେ ପିତା

ପିତା କଲରାଟି ହିତକାରୀ ବୋଲି

ଜଗତେ ରହିବି କଥା ।

ନାଲି ଚୁକୁଚୁକୁ କୁନିକୁନି ଧାନୀ ଲଙ୍କା

ଭାରି ରାଗ ତାର ଖାଇବାକୁ ଲାଗେ ଶଙ୍କା

ରାଗ ଲାଗିଥାଏ ଅବା

ଗୋଲ ମରିଚକୁ ବାଟିକି ଖାଇଲେ

ପାଟି ପୋଡ଼ିଥାଏ ସବା ।

କୁଣିଆ

ଆସିଛନ୍ତି ନୂଆ କୁଣିଆ
ଆସିବା ଦିନରୁ ବଣ କରିଲେଣି
ସଖିକୁ, ସେ ବଡ଼ ଗୁଣିଆ ।

କାହାଣୀ ଲେଖିଲେ ରାମାୟଣ ହବ
ସବୁଥିରେ ସିଏ ଅଜବ
ଦିନରେ ଶୋଇବେ, ରାତିରେ ବେଇଁବେ
ତାକୁ ଦେଖି ଆମେ ତାକୁବ ।

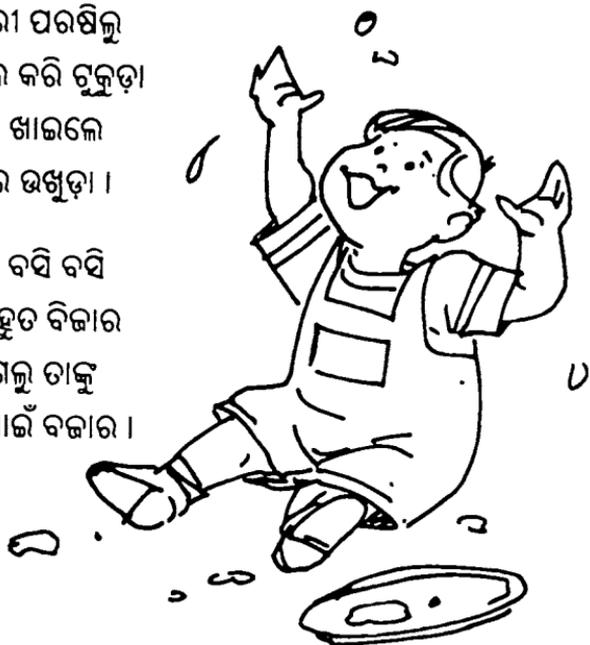

ଖଟରେ ନୁହେଁ କି ଚଉକାରେ ନୁହେଁ
ବସିବେ ଟେବୁଲ୍ ତଳରେ
ଖାତା ବହି ସବୁ ଚିରି ଚିରି ଯେତେ
କାଗଜ ଜାକିବେ କଲରେ ।

ଘର ସାରା ଯାହା ଜିନିଷ ରହିଛି
ରେଡ଼ିଓ, ଘଡ଼ି ବା ଗିଲାସ
ପିଟି ପିଟି ସବୁ ଭାଙ୍ଗିଦେବା ହେଲା
ତାଙ୍କର ଚରମ ବିଳାସ ।

ରୂପା ଥାଳିଆରେ ପୁରୀ ପରଷିଲୁ
 ଫିଙ୍ଗି ଦେଲେ କରି ଚୁକୁଡ଼ା
 ଖୁଣ୍ଟି ଖୁଣ୍ଟି କିନ୍ତୁ ଭୂଇଁରୁ ଖାଇଲେ
 ସବୁତକ ଖଇ ଉଖୁଡ଼ା ।

ଭାବିଲୁ କୁଣିଆ ଘରେ ବସି ବସି
 ହେଲେଣି ବହୁତ ବିଚାର
 ସଜବାଜ କରି ନେଇଗଲୁ ତାଙ୍କୁ
 ବୁଲାଇବା ପାଇଁ ବଜାର ।

ବଜାର ଭିତରେ କାନ୍ଧରେ ଚଢ଼ିଲେ
 ଚାଲିଲେନି ଦୁଇ କଦମ
 ଲୁଗା ବିକୁଥିବା ଝିଅଟିର ବେଣୀ
 ଟାଣି ଟାଣି କଲେ ବେଦମ ।

କୁଣିଆଙ୍କୁ ନେଇ ହରବର ଆମେ
 ଭୁଲିଲୁଣି ନିଦ, ଆହାର
 ଦେଡ଼ ବରଷର ଗେହ୍ଲା ନାତି ସୋନୁ
 ତା' ଲାଗି ଦିଅଁଙ୍କୁ ଛୁହାର ।

ସୋନୁର ନାଁ

ଜେଜେମା ଡାକନ୍ତି ସୁନାମାଲି ବୋଲି
ଜେଜେ ଡାକିଥାନ୍ତି ପିତୂଳି
ଖୁଲିଖୁଲି ହସେ ଫାଟିପଡ଼େ ସିଏ
ଅଧା ଖାଉଖାଉ ଇଡ଼ୁଳି ।

କ୍ଷୀର ଗିନା ଦେଇ ମଥା ସାଉଁଳାଇ
ମାଆ ଡାକିଥାନ୍ତି ମିଠେଇ
ମିଠୁ, ମିଠୁ ବୋଲି ଭାରି ଆଦରରେ
କୋଳକୁ ନିଅନ୍ତି ଦେଠେଇ ।

ଆଜି ତାକେ ମୋର ଚନ୍ଦ୍ରଭଦ୍ରା
ମାଉଁ ଡାକିଥାନ୍ତି କାହୁଁରେ
ମାମୁଁ କହୁଥାନ୍ତି ଗେଲ ବସରିଆ
କାହିଁଗଲା ଆମ ସୋନୁରେ ।

ମାଉସୀ କହିଲେ ବିଦେଶ ଜନମ
ନାଆଁ ରହିଥାଉ ସାଇବ
ମଉସା କହିଲେ ସୁମୋହନ ସିଏ
ସଭିକର ମନ ମୋହିବ ।

ପିଇସା କହିଲେ ବୁଲୁବୁଲୁ ନାଆଁ
 କାନକୁ ଶୁଭୁଛି ବଢ଼ିଆ
 ପିଇସା କହିଲେ ମାଣିକ ସେ କଲା
 ଉଜ୍ଜଳ ଆମ କୁଡ଼ିଆ ।
 ଅଜା କହିଦେଲେ ରତୁରାଜ ତମେ
 ଏତେ ଦିନ ପରେ ଆସିଲ
 କୁହୁକୁହୁ ସୁରେ ମଳୟ ପବନେ
 ସଭିଙ୍କର ମନ ଡୋଷିଲ ।

ହଜାରେ ନାଆଁର ଗେହୁନାତି ଆମ
 ସାରା ପରିବାର ସଙ୍ଗାଳି
 ଏତେ ଦିନ ପରେ ବୃତ୍ତନ ଅତିଥି
 ଆମେ ଯେ ଆଣିଛୁ ଶଙ୍ଖୋଳି ।

ଯାଶୁ ଜଗନ୍ନାଥ ନାଆଁ ନେଇ ତେବେ
 କାହିଁକି ଏତିକି ତରକ
 ବୁଦ୍ଧ, ନାନକ ଯାହା ତାକ ପଛେ
 ପଡ଼େନାଜ୍ କିଛି ଫରକ ।
 ବିଷ୍ଣୁ ତାକ ବା ମହାବୀର ତାକ
 ଭଗବାନ ସେଇ ଗୋଟିଏ
 ଜଗତକରତା, ସଭିଙ୍କର ପିତା
 ନାଆଁ ଅଟେ ତାଙ୍କ କୋଟିଏ ।

ବୁଝୁରୁ ବୁଝୁରୁ ବରଷେ ପାଣି : କାନନ ମିଶ୍ର

ଆସିଗଲା ଖରାଦିନ

ଆସିଗଲା ଖରାଦିନ, ଆସିଗଲା ଗରମ
ଆମପାଟି ତାଳେ ଦିଶେ ହଳଦିଆ, ନରମ ।
ଗିରୀକ୍ଷମ ରତୁ ଆସେ, ବଜ୍ରଶାଖ, ଜେଷ୍ଠଠ
ଆକାଶରୁ ନିଆଁ ଝରେ, ଶରୀରକୁ କଷ୍ଟ ।

ନୀର ଯେତେ ବାଞ୍ଛ ହେଇ ଉଡ଼ିଯାଏ ଗଗନେ
ମେଘ ରୂପେ ବରଷିବା ପାଇଁ ପୁଣି ଶ୍ରୀବଣେ ।
ଚିକ୍‌ମିକ୍ ସ୍ରୋତ ତେଣୁ ଶୁଖିଗଲା ନଈରେ
ଦରଦର ସ୍ଵେଦଧାର ଦେହୁ ଯାଏ ବହିରେ ।

ସବୁଜିମା ଲୁଚିଗଲା ବନ, ବିଲ, ପାହାଡୁ
ମରି ମରି ଯାଏ ଘାସ ଗଛଲତା ଉହାଡୁ ।
ମନ ହୁଏ ଖାଇବାକୁ ପାଣି, ପଣା, ପଖାଳ
ଭୟ ଲାଗେ କ୍ଷେତ ଶୁଖି ପଡ଼ିବ କି ଅକାଳ ?

ପାକଳଇ ତରତୁଜ ନଈପଠା ଛାତିରେ
ପାଟିଲା ପଶସ ସ୍ଵାଦ ଲାଗିରହେ ପାଟିରେ ।
ତାଳସଜ, ସପୁରୀରେ ମହମହ ବତାସ
ଟୋପାଏ ବରଷା ନାହିଁ ହିଆ ହାଁ ହୁତାଶ ।
ମଉଳେ ଶାଖାରେ ଫୁଲ, ଝାଉଁଳଇ ପତର
ପଶୁପକ୍ଷୀ, ବନବାୟୁ ପାଣି ବିନା କାତର ।
ଦିନସାରା ଝାନ୍‌ଜି ପିଟେ, ନାହିଁ ତିଳେ ଆରାମ
ଆସିଗଲା ଖରାଦିନ, ଆସିଗଲା ଗରମ ।

ଉଡ଼ିଗଲେ ଗେଣ୍ଡାଳିଆ

ଉଡ଼ିଗଲେ ଗେଣ୍ଡାଳିଆ ଝାଡ଼ିଦେଲେ ପକ୍ଷୀ
ବୁଲିନାନୀ କାନ୍ଦୁଅଛି
ବୁଢ଼ା ବର ଦେଖୁ ।

ମାଆ କହେ ବୁଲି ମୋର ବାର ବରଷର
ଗେଣ୍ଡା ଝିଅ ଖାଉଥିଲା
ଲବଣୀ ଓ ସର ।

ଖେଳୁଥିଲା ଦୋଳିଖେଳ ପହିଲି ରଜରେ
ପଢୁଥିଲା ପାଠ ବସି
ନିଜତି ସଞ୍ଜରେ ।

କରିବିନି ବାହା ତାକୁ ପଢ଼ିବ ସେ ପାଠ
ଏଡ଼େ ବେଗି ବାହା କିଆଁ
ଯାଉ ବର୍ଷ ଥାଠ ।

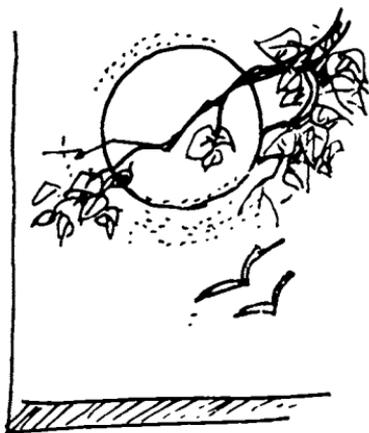
ଜହ୍ନୁରାତେ ଝିଅ ମୋର ଖେଳୁ ପୁଚି ଖେଳ
ବାହାଘର ହବ ଯେବେ
ଆସିବ ତା' ବେଳ ।

‘ବୁଢ଼ୁ ବୁଢ଼ୁ ବରଷେ ପାଣି : ବାଳକ ମିଶ୍ର

୫୩

ଗୋଟିଏ ବୋଲିକି ମୋର ଗେଲର ଦୁଲଣୀ
 ଜନ୍ମ ବେଳେ କୋଳେ ଧରି
 ପୁଅ ଥିଲି ମଣି ।
 ପାଠଶାଳା ଯାଉ ସିଏ କରି ମନଖୁସି
 ମାଟି ଘରେ ସିଏ ମୋର
 ସରଗର ଶଶୀ ।

ବର ଦିଅ ବାହୁଡ଼ାଇ କରିବିନି ବାହା
 ପାଠପଢ଼ି ଝିଅ ମୋର
 ହେବ ଚଉବାହା ।

ପୁଅ ଝିଅ ଫରକ କି ଅଛି ଆଜିକାଲି
 ଯଶୋମତୀ ଝିଅ ମୋର
 ରୂପେ ଚନ୍ଦ୍ରମଲ୍ଲୀ ।

ଉଡ଼ିଗଲେ ଗେଣ୍ଡାଳିଆ ଝାଡ଼ିଦେଲେ ପର
 ବାହୁଡ଼ିଲା ବୁଢ଼ାବର
 ହୋଇ ହରବର ।

ସୁଆଗପୁରର ସାଆନ୍ତ ଅଜା

ସୁଆଗପୁରର ସାଆନ୍ତ ଅଜା

ଯାଇଥିଲେ ଯେବେ ହାଟ

କିଣି ଆଣିଥିଲେ କୁକୁଡ଼ା ଛୁଆ

ନାଆଁ ଦେଇଥିଲେ ପାଟ ।

ମନରେ ଭାବିଲେ ପାଟପତନୀ

ବଡ଼ ହେଲେ ଦେବ ଅଣ୍ଟା

ବିକିରି କରିକି ପଇସା ଆଣି

ଖାଇବି କ୍ଷୀରିସା, ମଣ୍ଡା ।

ଦିନ ବିତିଗଲା, ବିତିଲା ମାସ
ପାଟ ହେଇଯାଏ ବଡ଼
ଅଣ୍ଟା ପାଇଁ ଅଜା ଅଣ୍ଟାକୁଆଡ଼ି
ନିଜତି କୁକୁଡ଼ା ଘର ।

ହଠାତ୍ ସେଦିନ ସକାଳ ବେଳା
କାଠି ଓ କୁଟାର ଶେଯେ
ସୁନା ଅଣ୍ଟାଟିଏ ଦିଅଇ ପାଟ
ଅଜବ ଘଟଣା ଏଯେ !

ଅଣ୍ଡାଟି ସାଇତି ରଖନ୍ତି ଅଜା
 ପରଦିନ ସେଇ କଥା
 ସୁନା ଅଣ୍ଡା ଦୁଇ ହାତରେ ଧରି
 ଘୁରିଲା ଅଜାଙ୍କ ମଥା ।

ଭାବିଲେ ମନରେ ଆସନ୍ତାକାଲି
 ଚଢ଼ିବି କୁକୁଡ଼ା ଭାଡ଼ି
 ପାଟ ପେଟ ଚିରି ଯେତକ ଅଣ୍ଡା
 ଏକାଥରେ ନେବି କାଢ଼ି ।

ଯେମିତି ଭାବନା, ସେମିତି କାମ
 ପାଟ ବୁଜିଦେଲା ଆଖି
 ସୁନା ଅଣ୍ଡା କିନ୍ତୁ ଗୋଟିଏ ହେଲେ
 ପେଟରେ ନଥିଲା ବାକି ।

ଆହା ମୁଁ କି କଲି, ମୁଣ୍ଡକୁ ପିଟି
 କାନ୍ଦନ୍ତି ସାଆନ୍ତ ଅଜା
 ଅତି ଚ୍ଳୋଭ କଲି ଯେହେତୁ ଏବେ
 ପାଇଲି ତାହାର ସଜା ।

ପବନ

ଆକାଶରେ ଯେବେ ମେଘ ଭାସିଯାଏ
ତେବେ ଜାଣେ ତମେ ଅଛ
ତୁମ ପାଇଁ ଫୁଲ ତାଳେ ତାଳେ ନାଚେ
ଝୁଲିଝୁଲି ଯାଏ ଗଛ ।

ଆଖେ ପାଖେ କାହିଁ ଅଛ ବୋଲି ତମେ
ପାରିଥାଏ ମୁହିଁ ଜାଣି
ଫରଫର ହୋଇ ଉଡ଼ିଯାଏ ଯେବେ
ମାଆର ପଣତ କାନି ।

ନୀଳ ଗଗନର ମୁକୁଳା ଛାତିରେ
ଭଦଭଦଳିଆ ଘୁଡ଼ି
ନଟେଇ ଦେହରୁ ସୂତା ଟାଣି ଟାଣି
ତୁମ ପାଇଁ ଯାଏ ଉଡ଼ି ।

ତୁମ ପାଇଁ ଉଡ଼େ ଆକାଶେ ଜାହାଜ
ତୁମ ପାଇଁ ଉଡ଼େ ପକ୍ଷୀ
ତରୁ, ଲତା, ନର ସଭିକ ଜୀବନ
ତୁମେ ପରା ଥାଅ ରଖ ।

ନିଦାଘ ରାତିରେ ସୁଲୁସୁଲୁ ବହି
ସୁଖୀ କରିଥାଅ ମନ
କିଏ ଡାକିଥାଏ ପବନ ବୋଲିକି
କିଏ କହେ ସମୀରଣ ।

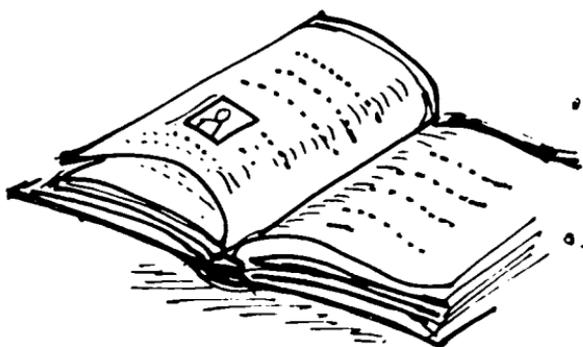

ହୁସୁରୁ ହୁସୁରୁ ବରଷେ ପାଣି : ବାଜନ ମିଶ୍ର

ବହି

ବହି ଦିଅ ବାପା ବହି ଦିଅ
 ଅଳିକରେ ଆସି କୁନି ଝିଅ ।
 ବହି ଧରି ଯିବି ପାଠଶାଳା
 ଆଣିଦିଅ ମତେ ଗୀତିମାଳା ।
 ସକାଳେ, ସଞ୍ଜରେ ବହିପଢ଼ି
 ଗୀତ ଗାଉଥିବି ଘଡ଼ିଘଡ଼ି ।
 କଣ୍ଢେଇ ଝିଅ ମୋ ନୁହେଁ ଲୋଡ଼ା
 ବହି ଆଣିଦିଅ ଯୋଡ଼ା ଯୋଡ଼ା ।
 ବହି ଦିଅ ମାଆ ବହି ଦିଅ
 ବହି ଯେ ମୋହର ବଡ଼ ଦିଅଁ ।
 ଦେଶବିଦେଶର କଥା ଯେତେ
 ବତାଇବ ସିଏ ନିତି ମତେ ।

ପୁରାଣ, ଗଣିତ, ରୂପକଥା
 ବିଜ୍ଞାନ, ଭୂଗୋଳ, ତରୁଲତା ।
 ସଭିଙ୍କର କଥା କହିବ ସେ
 କାହାଣୀରେ ମନ ମୋହିବ ସେ ।
 ବାପା ମାଆ ମତେ ବହି ଦିଅ
 ଖେଳଣା ଯେତକ ନେଇନିଅ ।
 ଛବି ବହି ବସି ଦେଖୁଥିବି
 ଦୂଆ ଦୂଆ କଥା ଶିଖୁଥିବି ।
 ବହିକି ରଖିବି ସାଇତିକି
 ପଢ଼ାଇବି କୁନି ଭାଇଟିକି ।
 ବହିଠାରୁ ବଳି ଧନ ନାହିଁ
 ବହି ଆଣିଦିଅ ମୋ ପାଇଁ ।

ଭାରତ-ମିଶ୍ର : ବସନ୍ତ ଶୁକ୍ଳ ବରଷେ ପାଣି ।

କାହାଣୀ

ମାଆ ଗୋ ମା' ମତେ କାହାଣୀ କୁହ
ସେଇ ଯେଉଁ ଥିଲା ରାଜାର ଝିଅ ।
ନାଆଁ ଥିଲା ଯା'ର ଲବଙ୍ଗଲତା
ମୋତି ଝରୁଥିଲା କହିଲେ କଥା ।

ଜେଜେମାଆ ମତେ କାହାଣୀ କୁହ
ସେଇ ଯେଉଁଥିଲା ସାଧବ ପୁଅ ।
ସାଧବ ପୁଅ ଯେ ବଣିକ କରେ
ହୀରା, ନୀଳା ନେଇ ଘରକୁ ଫେରେ ।

ବାପା ଆଜି ମତେ କାହାଣୀ କୁହ
ସେଇ ଦେଶକଥା, କ୍ଷୀରର ସୁଅ,
ଝରଣା ହେଉଛି ଯେଉଁଠି ବହେ
ବାଣାଜିଣା କଥା କୋଇଲି କହେ ।

ଜେଜେ ଆଜି ମତେ କାହାଣୀ କୁହ
ପରୀ ରାଇଜର ଡଉଲ ଝିଅ ।
ରୂପରେ ନିଏ ଯେ ଜଗତ ମୋହି
ଗପ ଶୁଣି ତା'ର ଯିବି ମୁଁ ଶୋଇ ।

ଶୀତରତ୍ନ

ଆସିଗଲା ଶୀତରତ୍ନ
ଆସିଗଲା କୁହୁଡ଼ି
ଦିନମଣି ଖରାତେଜ
ଗଲାଣି ଯେ ବାହୁଡ଼ି ।
ଖଳା ବାରି ମହ ମହ
ଚୁଆ ଧାନ ବାସରେ
ଉପବନ ମସଗୁଲ
ଗେଣ୍ଡୁଫୁଲ ହାସରେ ।

କମଳା, ଅଜ୍ଞର, ସେଓ
ଫୁଲକୋବି, ମଟର
ପସରାରେ ଭରିଯାଏ
ଗଳି କହି ହାଟର ।

* ଦିନ ହେଲା ସାନ
ରାତି ବଢ଼ିଗଲା ଏଣିକି
ଭୟ ଲାଗେ ଭାଳିବାକୁ
ଦେହେ ଅଣ୍ଡା ପାଣିକି ।
ମୁକୁତାର ମାଳ ପିନ୍ଧି
ବୁନ୍ଦା ବୁନ୍ଦା ଶିଶିରେ
ଦୂବନ୍ଦାସ ସାଜି ଉଠେ
ଶୀତଲଗା ନିଶିରେ ।
ଭଲି ଭଲି ଫୁଲ ଫୁଟେ
ସେବତୀ ଓ ଜିନିଆ.
ଧରା ସାଜେ ନବରଂଗେ
ସତେ ଚୁଆ କନିଆ ।

କୁନି ଭଉଣୀ

କୁନି ଭଉଣୀ ମୋ କୁନି ଭଉଣୀ
ଗୁମାନ କରିଛି, ଭାତ ଖାଉନି ।
ଧୂଳି ସରସର କଅଁଳ ଦିହ
ଅଳି କରେ ଦିଅ କଣ୍ଢେଇ ଝିଅ ।

କୁନି ଭଉଣୀ ମୋ କୁନି ଭଉଣୀ
ରାଗ ରୋଷ କରି କଥା କହୁନି ।
ଲଗାଇଛି ପରେ ସକାଳୁ ନାଟ
ପାଠଶାଳା ଯିବ ପଢ଼ିବ ପାଠ ।

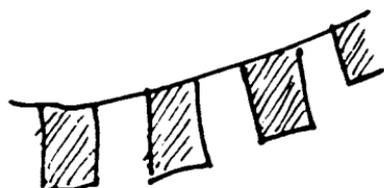
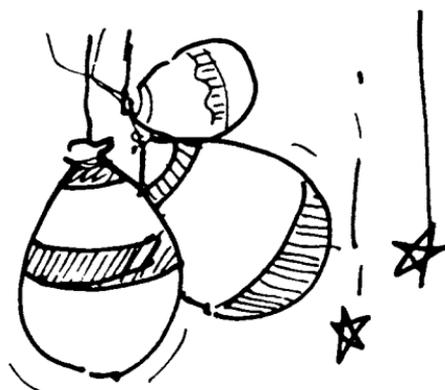
କୁନି ଭଉଣୀ ମୋ କୁନି ଭଉଣୀ
ଥୟ ଧରି ଦଣ୍ଡେ ଜମ୍ମା ରହୁନି ।
ଛିଟକାମା ପିନ୍ଧି ହୋଇଛି ବେଶ
ବୁଲିବାକୁ ଯିବ ବିଲାତ ଦେଶ ।

କୁନି ଭଉଣୀ ମୋ କୁନି ଭଉଣୀ
ଗାଲ ନୁହେଁ ତା'ର ସଜ ଲହୁଣୀ ।
ବାବୁରି ବାଳରେ ନାଲିଆ ଫିତା
ତାକ ନାଆଁ ବୁନୁ, ଭଲ ନାଁ ରୀତା ।

ତୂଆ ବରଷ

ଆସିଗଲା ତୂଆ ବରଷ
 ବତାସେ ଖୁସିର ପରଶ
 ଆଜିର ଦିନଟି କେଜାଣି କାହିଁକି
 ଲାଗେ ସବୁଠାରୁ ସରସ ।

ପୁରୁଣା କାହାଣୀ ସଜଲା
 କାନେ ଅବା କିଏ କହିଲା
 ପୂରଣ ହେବକି ମରମ ବାସନା
 ଗଲା ସନ ଯାହା ନୋହିଲା ।

ବାଣ ପୁଟେ ଅଧରାତିରେ
 ନାଲି, ନେଲି ବତା ସାଥୁରେ
 ତୂଆ ବରଷର ସବୁଜ ସପନେ
 ସଭିଏଁ ଯାଆନ୍ତି ମାତିରେ ।

ପିଲାଏ କରନ୍ତି ମଉଜ
 କୁନା କହେ ଶୁଣ ଭାଉଜ
 ବଡ଼ ବଡ଼ ଦେଖୁ ମିଠେଇ ଆଣିବ
 ବଜାରକୁ ପରା ଯାଉଟ ।
 ଆଜି ଏ ମଧୁର ବେଳରେ
 ସାଜସାଥୁଙ୍କର ମେଳରେ
 ଦିନ ବିତିଯାଉ ହସଖୁସି ଆଉ
 ମନମତାଣିଆ ଖେଳରେ ।

ନାନାବାୟା ଗୀତ

ତାମରା କାଉରେ ତାମରା କାଉ
 ଉଞ୍ଚ ପରବତେ ବୋବାଉଥାଉ ।
 ଉଞ୍ଚ ପରବତେ ଗହନ ବନ
 ଗହନ ବନରେ କୋଇଲି ସ୍ତନ ।
 କୋଇଲିର ସ୍ତନ ଫଗୁଣ ମାସେ
 ଫଗୁଣ ମାସରେ ବଉଳ ବାସେ ।
 ବଉଳରେ ଆମ୍ବ ଧଇଲା କଷ୍ଟି
 ଆ' ଜହ୍ନମାମୁ ସରଗ ଶଶୀ ।

ସରଗ ଶଶୀର ତଉଲ ମୁହଁ
 ତଉଲ ମୁହଁରେ ଜୋଛନା ସୁଅ ।
 ଜୋଛନା ସୁଅରେ ଫୁଟିଲା କଇଁ
 କଇଁଫୁଲ ଗଲା ଡେମ୍ଫରେ ନଇଁ ।
 ନଇଁଲା ଡେମ୍ଫଟି ହୁଇଁଲା ପାଣି
 ପାଣିରେ ବୁଡ଼ିଲା ଭଅଁର ରାଣୀ !
 ଭଅଁର ରାଣୀର ଦିହଟି କଳା
 କହେଇ ହାତରେ କନକ ବଳା ।

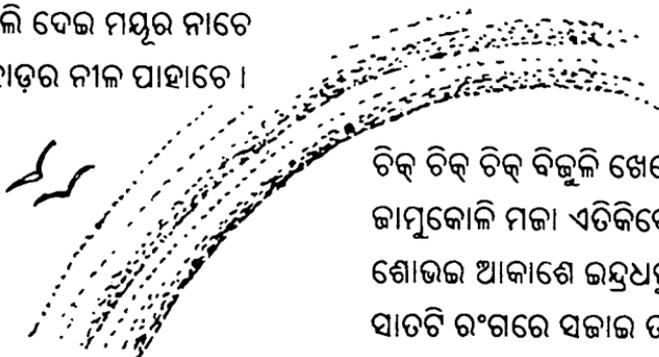
କନକ ବଳାରେ ମାଣିକ ଖଞ୍ଜା
 ମାଣିକ ହାତରେ ମଗର ରଜା ।
 ମଗର ରଜାର ରେଶମା ପାଟ
 ରେଶମା ପାଟରେ ମୟୂର ନାଟ ।
 ମୟୂର ନାଟଇ ଶ୍ରୀବତ୍ସ ମାସେ
 ଶ୍ରୀବତ୍ସରେ ଘନ ବରଷା ଆସେ ।
 ଘନ ବରଷାର ବିଜୁଳି ସାଥୁ
 ଉଠ ଧନମଣି ପାହିଲା ରାତି ।

“ବୁଝୁ ବୁଝୁ ବରଷେ ପାଣି : କାନନ ମିଶ୍ର

ଚୁପୁରୁ ଚୁପୁରୁ ବରଷେ ପାଣି

ଚୁପୁରୁ ଚୁପୁରୁ ବରଷେ ପାଣି
ଫୁକୁଫୁକୁ ନାଚେ ବେଙ୍ଗୁଳା ରାଣୀ
କଦମ୍ବ କଢ଼ରେ ନହକେ ଡାଳ
ଆସିଗଲା ଏବେ ବରଷା କାଳ ।
ଥୁରି ଥୁରି ଚାଲେ ଘାସର ଶେଯେ
ସାଧବ ବୋହୂଟି ମନମଉଜେ ।
ପଞ୍ଜ ମେଲି ଦେଇ ମୟୂର ନାଚେ
ତୁର ପାହାଡ଼ର ନୀଳ ପାହାଚେ ।

ଟିକ୍ ଟିକ୍ ଟିକ୍ ବିଜୁଳି ଖେଳେ
ଛାମୁକୋଳି ମଜା ଏତିକିବେଳେ ।
ଶୋଭଇ ଆକାଶେ ଇନ୍ଦ୍ରଧନୁ
ସାତଟି ରଂଗରେ ସଜାଇ ତନୁ ।

କଳ କଳ କଳ ଉଛୁଳେ ନଈ
ଗ୍ରାମ, ଜନପଦ ନିଅଇ ଧୋଇ ।
ଛତୁ ଫୁଟିଯାଏ ଧାଡ଼ିକି ଧାଡ଼ି
ତରୁଲତା ପିନ୍ଧେ ସବୁଜ ଶାଢ଼ୀ ।
ଚୁକଟାକ୍ ଫୁଟେ ପାଣି ଫୋଟକା
ଘଡ଼ଘଡ଼ି ଦିଏ ଆକାଶେ ଡକା ।
ବାଦଲ ଜମଇ ମାଳକୁ ମାଳ
ଆସିଗଲା ଏବେ ବରଷା କାଳ ।

କାବ୍ୟ ନିଷ୍ପ : ଚୁପୁରୁ ଚୁପୁରୁ ବରଷେ ପାଣି

ସାଂପ୍ରତିକ ଶିଶୁସାହିତ୍ୟରେ
 କାନନ ମିଶ୍ର ଏକ ଜଣାଶୁଣା ନାଁ ।
 ଶିକ୍ଷଣୀୟ ବିଷୟବସ୍ତୁକୁ ନେଇ
 ପିଲାମାନଙ୍କ ମନଲାଖି କବିତା ଲେଖିତି
 ନିଶ୍ଚାର ସହିତ । ତାଙ୍କ ସୃଜନଶାଳତାର
 ପରିଚୟ ମିଳେ ତାଙ୍କର ଛନ୍ଦ ଓ
 ଉପଧାମିଳନର ଦକ୍ଷତାରେ । ଶିଶୁକବିତା
 ପାଇଁ ପ୍ରକାଶକ ପ୍ରଚାର ସମିତି ପକ୍ଷରୁ
 ପ୍ରଥମ ମାନାବଜାର ପୁରସ୍କାର ଦ୍ଵାରା
 ସମର୍ଥିତ ହୋଇଛନ୍ତି କବିତବର୍ଣ୍ଣ ।

ଶିଶୁକବିତା ବ୍ୟତୀତ ତାଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଲିଖିତ ଗଳ୍ପ, କବିତା, ଫିଚର
 ଓ ସ୍ମୃତିଲେଖାରେ ସମସାମୟିକ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟ ରହିନନ୍ତ । ଲେଖିତି
 ଭରସା ଓଡ଼ିଆ ଓ ଇଂରାଜୀରେ ।

ଶିକ୍ଷା : ଏମ୍.ଏ (ଇଂରାଜୀ), ଏମ୍.ଏ (ଓଡ଼ିଆ), ଏମ୍.ଲିଟ୍
 (ତୁଳନାତ୍ମକ ସାହିତ୍ୟ)

- ପୁରସ୍କାର : ୧. ଆଗାମୀ ଶତାଦୀ ସାରସ୍ଵତ ସମ୍ମାନ - ୧୯୯୮
 ୨. ବିଷୁବମିଳନ ମାନାବଜାର ପୁରସ୍କାର (ପ୍ରକାଶକ
 ପ୍ରଚାର ସମିତି) - ୨୦୦୦ ମସିହା

ପ୍ରକାଶିତ ପୁସ୍ତକ :

୧. ହାରା ମୋତି ମାଣିକ - ଶିଶୁ କବିତା ସଂକଳନ
୨. ମନର ମୁକୁଟ - କବିତା ସଂକଳନ
୩. ଓଡ଼ିଆ ପଦ୍ୟ ମହାକାବ୍ୟର ବ୍ରହ୍ମଚରିତା-
 ସମାଲୋଚନା ଗ୍ରନ୍ଥ

ISBN - 81-87348-18-6